

បរសិនបើ «និមិត្ត» មិនទាន់គរហានបងកើតឡើងនោះឡើយទេ។

យអោបងហាញកំណាងដល់អ្នកទាំងឡាយដលៃ «រង់ចាំ» និមិត្តករនេះ៖

ឱព្រះអម្ចាស់អើយ ទ្រង់ផ្សាបហើយ៖ សូមនឹកចាំដល់ទូលបង្គំ
សូមយាងមកពិនិត្យទូលបង្គំ
ហើយសងសឹកជំនួសទូលបង្គំលើពួកអ្នកដលៃបៀតបៀនទូលបង្គំផង។
ក្នុងការអត់ធ្មត់យូររបស់ទ្រង់ សូមកុំដកទូលបង្គំចេញឡើយ។ សូមទ្រង់ផ្សាបថា
ដោយព្រោះទ្រង់ ទូលបង្គំបានទទួលការគិះដៀល។
ព្រះបន្ទូលរបស់ទ្រង់គួរឲ្យរោគយឺត ហើយទូលបង្គំបានបរិភោគវា;
ព្រះបន្ទូលរបស់ទ្រង់បានជាសច្ចក្តីអំណរ និងជាការរីករាយនៃចិត្តទូលបង្គំ;
ដុំបិតទូលបង្គំគួរឲ្យរោគយឺតដោយព្រះនាមរបស់ទ្រង់ ឱព្រះយេស៊ូវ
ជាព្រះនៃពួកពលបរិវារអើយ។
ទូលបង្គំមិនមានអង្គុយក្នុងក្រុមជំនុំនៃពួកអ្នកចម្អើលឡើយ
ហើយក៏មិនមានរីករាយដែរ; ទូលបង្គំអង្គុយតម្រង់នាក់ឯង
ដោយព្រោះព្រះហស្តរបស់ទ្រង់ ដុំបិតទ្រង់បានបំពេញទូលបង្គំដោយសច្ចក្តីកំហឹង។
ហេតុអ្វីបានជាការឈឺចាប់របស់ទូលបង្គំនៅជាប់ជានិច្ច
ហើយរបួសរបស់ទូលបង្គំមិនអាចព្យាបាលបាន
ជាប្លែកដលៃបដិសេធមិនព្រមជាសះស្បើយ?
តើទ្រង់នឹងពិតជាដូចជាអ្នកកុហកដល់ទូលបង្គំ ឬដូចជាទឹកដលៃរឹងស្អាតឬ?
ហេតុដូច្នេះហើយ ព្រះយេស៊ូវមានព្រះបន្ទូលដូច្នេះថា បើអ្នកកំរិតគួរឲ្យបំភ័យ
នោះអញនឹងនាំអ្នកមកវិញ ហើយអ្នកនឹងឈរនៅមុខអញ;
បើអ្នកដកយករបស់មានតម្លៃចេញពីរបស់ចោកទាប អ្នកនឹងដូចជាមាត់របស់អញ;
ចូរឲ្យពួកគេរំលឹកមកអ្នកចុះ ប៉ុន្តែអ្នកកុំរំលឹកទៅរកពួកគេឡើយ។
ហើយអញនឹងផ្ទុយអ្នកដល់ប្រជាជននេះដូចជាកំពែងឈូកដ៏រឹងមាំមួយ;
ពួកគេនឹងតស៊ូនឹងអ្នក ប៉ុន្តែពួកគេនឹងមិនឈ្នះអ្នកឡើយ;
ដុំបិតអញនៅជាមួយអ្នក ដើម្បីសង្កត់ទ្រង់អ្នក និងរំដោះអ្នក
នេះជាព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះយេស៊ូវ។
អញនឹងរំដោះអ្នកចេញពីកណ្តាប់ដៃរបស់មនុស្សអាក្រក់
ហើយអញនឹងលោះអ្នកចេញពីកណ្តាប់ដៃរបស់មនុស្សគួរឲ្យខុសច្បាស់។ យអោ
15:15-21។

ចូរចាប់ផ្តើមអំពីទិសដៅនៃសហរដ្ឋអាមេរិក គឺជាកន្លែងដែលសញ្ញានៃ «ការនឹកចាំ»
គួរឲ្យបានកំណត់សម្គាល់។ នៅទីនោះ ថ្ងៃដែលប្រទេសនេះត្រូវបានបង្កើតឡើង
ក្នុងរូបបញ្ញាសាស្ត្របង្កើតឡើង។ នៅទីនោះ ស៊ីរីលស្កេយានឡើយ
ដែលគួរឲ្យបានបំភ្លឺចេញ នឹងគួរឲ្យបាននឹកចាំឡើងវិញ។ នៅទីនោះ
ព្រះជាម្ចាស់នឹកចាំអំពីហេតុអ្វីបាននោះហើយ
ហើយបុរាណការជំនុំជម្រះទ្រង់ដល់នាង។

ទិសដៅនៃការនិយាយស្តីពីនេះ គឺជាចូរចាប់ផ្តើមអំពីទិសដៅនៃសហរដ្ឋអាមេរិក
ពីព្រោះនៅទីនោះ ស៊ីរីលស្កេយានឡើយ «និយាយ» ដូចនាគ។ នៅទីនេះ
ស៊ីរីលស្កេយានឡើយខ្ពស់ព្រៃយករណ៍របស់ហាឡាម «និយាយ»។ នៅពេលយ៉ូហាន ហាទីសុទ្ធ បានកំណត់
ឱពួករបស់គាត់ គឺសាការីយ៉ាស ដែលគួរឲ្យបានព្រះដាក់កម្មវិធីមិនឲ្យនិយាយ «និយាយ»។

លុះដល់ថ្ងៃប្រាំបី ពួកគេបានមកដើម្បីកាត់ស្រក់ឲ្យកុមារនោះ
ហើយពួកគេបានហៅគាត់ថា សាការី តាមឈ្មោះឱពួករបស់គាត់។
ប៉ុន្តែម៉ែតាយរបស់គាត់បានឆ្ងល់ថា «មិនដូច្នោះទេ គាត់គួរហៅថា យ៉ូហាន»។

ពួកគេនិយាយទៅនាងថា «កុនុងចំណោមញាតិវង្សរបស់អ្នក
គ្មាននរណាម្នាក់ដែលមានឈ្មោះនេះឡើយ»។
ហើយពួកគេបានជូនវិសញ្ញាសួរទៅឲ្យពួករបស់គាត់ថា
តើគាត់ចង់ឲ្យហៅក្រុមនោះថាអ្វី។ គាត់ក៏សុំផ្ទាំងសរសេរមួយ ហើយសរសេរថា
«ឈ្មោះរបស់គាត់គឺ យ៉ូហាន»។ ហើយពួកគេទាំងអស់គ្នាភ័យចិត្ត។
ក្រុមនោះ មាត់របស់គាត់ក៏បានបើកឡើង ហើយអណ្តែតរបស់គាត់ក៏រលាស់
ហើយគាត់បាននិយាយ ព្រមទាំងសរសេរតែម្តងព្រះ។ លូកា 1:59-64។

នៅពេលចុះហប់ថ្ងៃអាទិត្យនៃសហរដ្ឋអាមេរិកគួរឲ្យមានអន្ទរគូត
នោះប្រសូលស្តាប់នៃអំណាចសម្តេចហប់គួរឲ្យមានពុទ្ធិយោធា ហើយនាងក្រុមនាងគរទីប្រាំបី
ដែលកើតចេញពីគរទាំងប្រាំពីរ នៅពេលដែលសហរដ្ឋអាមេរិក ដែលប្រធានាធិបតីរបស់វាគឺ
ដូណាល់ ត្រាំ គឺជាប្រធានាធិបតីទីប្រាំបី ដែលកើតចេញពីប្រាំពីរ។

នៅក្នុងពេលវេលាដូចគ្នានោះ
មនុស្សមួយនៃប្អូនមីនប្អូនពាន់នាក់គួរឲ្យមានលើកឡើងជាទង់សញ្ញា។
មនុស្សមួយនៃប្អូនមីនប្អូនពាន់នាក់ គឺជាក្រុមជំនុំទីប្រាំបី ដែលកើតចេញពីប្រាំពីរ។
នៅពេលចុះហប់ថ្ងៃអាទិត្យ លេខប្រាំបីគួរឲ្យមានសម្ភាសន៍
ហើយវាគឺនៅថ្ងៃទីប្រាំបីដែលយ៉ូហានគួរឲ្យមានកាត់ស្រក ហើយសាការីយ៉ាសមាននិយាយ។
សាការីយ៉ាសមានន័យថា ព្រះមាន «នឹកចាំ»។ ចុះហប់ថ្ងៃអាទិត្យ
គឺជាការក្រលំបែបនៃថ្ងៃដែលប្រើទពិត ដែលគួរឲ្យមាន «នឹកចាំ»។
នៅពេលចុះហប់ថ្ងៃអាទិត្យ សុភ័ព្វស្មោះនៃស្រីគួរឲ្យមាន «នឹកចាំ»។
គឺនៅពេលចុះហប់ថ្ងៃអាទិត្យដែលព្រះ «នឹកចាំ» អំពើហប់របស់ហាប់ឡូន
ហើយបង្កកើតការវិនិច្ឆ័យរបស់នាងជាទូទៅ។

យើងមោ តំណាងឲ្យអស់អ្នកដែលបានរងនូវការខកចិត្តលើកដំបូង
ហើយដែលកំពុងរង់ចាំនិមិត្តដែលយើងយំរ។ គាត់តំណាងឲ្យអស់អ្នកស្នេហាគ្រប់
ដែលបានក្រុមនាងមាត់របស់ព្រះនៅពេលកំណត់ នៅពេលដែលនិមិត្តនោះនិយាយ
ហើយមិនកុហកឡើយ។ និមិត្តដែលនិយាយនៅពេលកំណត់នោះ
គួរឲ្យមាននាមខ្ពង់ខ្ពស់ស្តេចពីរអង្គនិយាយកុហកគ្នាទៅវិញទៅមកនៅតុកម្តាយ។
ពីរកុតិការណ៍នោះកើតមានមុនចុះហប់ថ្ងៃអាទិត្យ
ហើយដូចនេះវាកើតឡើងនៅក្នុងបុរេគុតិសាស្ត្រនៃ Panium
ដូចដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងខនីដប្រាំបីដល់ដប់ប្រាំ ដែលជារយៈពេលដូចគ្នានោះផងដែរ
ពេលដែល «ពួកចោរនៃប្រជាជន» បង្កកើត «និមិត្ត»។

ហើយនៅគ្រប់ទីនោះ
មនុស្សជាច្រើននឹងក្រោកឡើងទាំងនឹងស្តេចខាងត្បូងផងដែរ
ហើយពួកមនុស្សកំណាចក្នុងចំណោមប្រជាជនរបស់អ្នកនឹងលើកខ្សែឡើង
ដើម្បីបង្កកើតឲ្យនិមិត្តនោះមានសម្រេច ប៉ុន្តែពួកគេនឹងដួលចុះ។ ដានីយ៉ៃ
11:14។

«ចោរបុលន់» គឺជាទីក្រុងរួម ហើយរួមនៅថ្ងៃថ្ងៃក្រោយគឺជាសាសនាកាតូលិក។
សម្តេចហប់បង្កកើតនិមិត្ត
ហើយគាត់ជូនវិសញ្ញានេះនៅក្នុងរយៈពេលមុនចុះហប់ថ្ងៃអាទិត្យបន្តិច។
គាត់ជូនវិសញ្ញានេះដោយអនុវត្តតាមន័យក្នុងសមរភូមិឋានរៀង ដែលនៅទីនោះ Trump
ឈ្មោះលើ Putin។ សមរភូមិនោះបានកើតឡើងនៅឆ្នាំ 200 មុនគ.ស.

គឺជាឆ្នាំដដែលដែលរ៉ូមហាកាន់បានចូលមកក្នុងបុរេត្ថកិសាស្ត្រពុយករណ៍។ Pompey the Great បានយកឈ្នះក្នុងយូសាឡីមនៅឆ្នាំ 63 មុនគ.ស.
ព្រឹត្តិការណ៍នេះបានកើតឡើងក្នុងអំឡុងយុទ្ធនាការរបស់គាត់នៅភាគខាងកើត
នៃពេលដែលគាត់បានអនុវត្តគម្រោងក្នុងសង្គ្រាមស៊ីវិលមួយរវាងបងប្អូន Hasmonean គឺ
Hyrcanus II និង Aristobulus II។ Pompey បានគាំទ្រ Hyrcanus II ឡើងមកកាន់កាប់និមិត្ត
ហើយនៃទីបំផុតបានដណ្តើមយកទីក្រុងនោះបន្ទាប់ពីការឡើងមកកាន់កាប់ដោយអស់រយៈពេលបី
ខែ។ ការណ៍នេះបានសម្រួលការបញ្ចប់នៃកង្វះភាពរបស់យូដា
និងការចាប់ផ្តើមនៃការគ្រប់គ្រងរបស់រ៉ូមលើតំបន់នោះ
ដែលក្រោយមកនឹងក្លាយជាខេត្តមួយក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់រ៉ូម។

មុនចូលដល់អារ៉ាមីក
សម្រេចបាននូវអនុវត្តគម្រោងចូលមកក្នុងបុរេត្ថកិសាស្ត្រពុយករណ៍
នៃពេលដែលគាត់ចូលមកក្នុងបុរេត្ថកិសាស្ត្រពុយករណ៍
ការលេចមករបស់គាត់បង្កកើតឱ្យនិមិត្តមានតាំងមាំឡើង; គឺនិមិត្តដែលនៅតែនឹង
«និយាយ» នៅ «ពេលកំណត់» នៃចូលដល់អារ៉ាមីកនៃសហរដ្ឋអាមេរិក។ «និមិត្ត»
ដែលយើងយល់នោះ គឺជាការទស្សន៍ទាយដែលបរាជ័យ ដែលបានសម្រួលការចាប់ផ្តើមនៃពេល
លរណ៍នយោបាយនៅក្នុងពាក្យប្រែប្រួលបំផ្លាញអំពីព្រហ្មទណ្ឌទាំងដប់។
វាបានសម្រួលការមកដល់របស់ទេវតាទីពីរក្នុងចំណោមទេវតាទាំងបីនៃវិវរណៈ
ជំពូកដប់បួនផងដែរ។ ការទស្សន៍ទាយដែលបរាជ័យមួយ
ដែលបាននាំចូលមកនូវរយៈពេលនៃការរង់ចាំ និងការលើកទឹកចិត្តឱ្យ «រង់ចាំ»
ការបំពេញរបស់វា ទោះបីយើងយល់ក៏ដោយ។

នៅក្នុងបុរេត្ថកិសាស្ត្រមីលូលីវាយ
កាលរលោនការពន្យារបានបញ្ចប់នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំដ៏អិចស្ត្រាណូរ៉ា ចាប់ពីថ្ងៃទី១២
ដល់ថ្ងៃទី១៧ ខែសីហា ឆ្នាំ១៨៤៤។ ការខកចិត្តមួយ
ដែលបណ្តាលមកពីការទស្សន៍ទាយដែលបរាជ័យ
បាននាំឱ្យចូលទៅក្នុងរយៈពេលនៃការរង់ចាំ
ដែលគួរឱ្យមានការរៀបចំឡើងដើម្បីបញ្ចប់លក្ខខណៈអត្តចរិតក្នុងពួកកុម្មុយ៉ុនីស្ត
ហើយបន្ទាប់មកមានការពន្យល់អំពីការទស្សន៍ទាយដែលបានបរាជ័យនោះពីមុន។
ការពន្យល់នៃអិចស្ត្រាណូរ៉ាអត្តចរិតសញ្ញាណមុខអិតដែលពាក់ព័ន្ធនឹងនិមិត្ត
នៃពេលដែលវាគួរឱ្យមានបំពេញ។ លក្ខខណៈដូចគ្នានេះក៏អាចគួរឱ្យមានកត់សម្គាល់នៅក្នុង
ម៉ាថាយ ជំពូកទីដប់បួនមួយ ផងដែរ
នៃពេលដែលព្រះគ្រីស្ទបាននាំសិស្សរបស់ទ្រង់ទៅកាន់កសោរ ភីលីពី។
ចាប់តាំងពីចំណុចនោះតទៅ ព្រះគ្រីស្ទបានបង្ហាញនិស្សទាំងឡាយរបស់ទ្រង់ដោយផ្ទាល់
លំអអំពីអ្វីដែលនឹងកើតឡើងនៅឯយើងក្នុង។

ចាប់តាំងពីពេលនោះមក ព្រះយេស៊ូវចាប់ផ្តើមបង្ហាញដល់ពួកសិស្សរបស់ទ្រង់ថា
ទ្រង់គួរតែទៅក្នុងយូសាឡីម ហើយរងទុក្ខជាច្រើនពីពួកចាស់ទុំ ពួកសង្ឃឹមនាយក
និងពួកអាចារ្យ ហើយគួរតែសម្លាប់ ប៉ុន្តែនៅថ្ងៃទីបី
ទ្រង់នឹងគួរឱ្យមានបុរោសឱ្យរស់ឡើងវិញ។ ម៉ាថាយ 16:21

គួរឱ្យមានកត់សម្គាល់ថា ខម្ពុពីរដែលទើបតែហ៊ានដកស្រង់នេះ
ស្ថិតនៅចន្លោះពេលដែលព្រះយេស៊ូវបានបញ្ជាក់ថា
ពេញលេញនូវការដឹកនាំដោយព្រះវិញ្ញាណបរិសុទ្ធ

ក្នុងការទទួលស្គាល់ព្រះយេស៊ូវថាជាព្រះគ្រីស្ទ ព្រះរាជបុត្រានៃព្រះដ៏មានព្រះជន្មរស់។
បន្ទាប់មក

នៃពេលព្រះគ្រីស្ទចាប់ផ្តើមបង្កើនពួកគេអំពីឈើឆ្នាំងដដែលនឹងមកដល់
ពេញលេញនូវសារនោះ ហើយព្រះគ្រីស្ទមានហៅពេញលេញថា សាតាំង។
សារដែលត្រូវបានបើកស្រាយ នៃពេលដែលនិមិត្តត្រូវបានបង្កើតឡើង
បង្កើតអនុកថាបង្កប់នូវព្រះ ដល់ទាំងពីរត្រូវបានគំរាងដោយពេញលេញ។

សេសា ភីលីព គឺជា ជានិម ហើយទាំងពីរនេះសុទ្ធជាកន្លែងទៅកាន់ពេលកំណត់នៃឈើឆ្នាំង
ក្នុងខួបប្រែប្រួលនៃព្រះគ្រីស្ទ គឺថ្ងៃទី 22 ខែតុលា ឆ្នាំ 1844
ក្នុងបុរេគតិសាស្ត្រមីលឈើឆ្នាំង និងច្បាប់ចុងអែទីតុយនៃសម័យបច្ចុប្បន្ន។ ជានិម
សេសា ភីលីព និងការប្រជុំជំរុំអិចស៊ីត គឺជាសញ្ញាសម្គាល់ព្យាករណ៍ដូចគ្នា។
នៃសញ្ញាសម្គាល់នេះហើយដដែលនិមិត្តត្រូវបានបង្កើតឡើង
ដោយការណែនាំសម្តីចេញបច្ចេកក្នុងដំណើរនិទាន។
ការបង្កើតឡើងនៃនិមិត្តត្រូវបានបង្កើតមុនពេលកំណត់ ពីព្រោះសេសា ភីលីព
បានកើតមុនឈើឆ្នាំង ការប្រជុំជំរុំអិចស៊ីតបានកើតមុនថ្ងៃទី 22 ខែតុលា ឆ្នាំ 1844
ហើយជានិមនៃឆ្នាំ 200 មុន គ.ស.

បានកើតមុនពេលប៉ុន្តែយេយកឈ្មោះក្នុងយូសាឡឹមនៃឆ្នាំ 63 មុន គ.ស.។
នៃពេលណាមួយមុនច្បាប់ចុងអែទីតុយនៃសហរដ្ឋអាមេរិក សម្តីចេញបច្ចេក
ដដែលជាស្តីពីស្វែយនៃទីរុស នឹងចូលមកយ៉ាងបើកចំហក្នុងបុរេគតិសាស្ត្រព្យាករណ៍។
នៃពេលគាត់ផ្ទេរដូចនោះ និមិត្តត្រូវបានបង្កើតឡើង។

និមិត្តត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងសង្គមមហាសិទ្ធិប៊ីនដៃពួកដប់មួយ។
សង្គមមហាសិទ្ធិមួយបង្ហាញពីសង្គមមហាសិទ្ធិចុងក្រោយ ដូចនេះសង្គមមហាសិទ្ធិចុងក្រោយ
នឹងមានលក្ខណៈព្យាករណ៍ដូចគ្នានឹងសង្គមមហាសិទ្ធិមួយ។ សុតចេញខាងត្បូង
ដែលត្រូវបានគំរាងដោយឈ្មោះ រ៉ូលីម៉ា មានន័យថា អនុគ្រប់គ្រងនៃសហគមន៍
ត្រូវបានបោះកប់ចេញតាមរយៈសម្តីនុត្តរភាពមួយរវាងសម្តីចេញបច្ចេក
និងបុរាណាធិបតីនៃសហរដ្ឋអាមេរិក។ សម្តីចេញបច្ចេកចុងក្រោយនឹងជាអង្គទីប្រាំបី
ដែលមកពីក្នុងចំណោមប្រាំពីរ ដើម្បីបំពេញសម្រេចសេចក្តីរំពឹងដល់ពួកដប់ប្រាំពីរ
ហើយបុរាណាធិបតីចុងក្រោយក៏នឹងជាអង្គទីប្រាំបីដែលមកពីក្នុងចំណោមប្រាំពីរដដែល
ដូចគ្នានេះផងដែរនឹងទង់សញ្ញារបស់មួយនៃប្អូនមីនប្អូនពាន។

នៃដើមដំបូង ទំនាក់ទំនងរវាងសម្តីចេញបច្ចេក និងបុរាណាធិបតី គឺជា
«សម្តីនុត្តរភាពសម្ងាត់» ហើយសម្តីនុត្តរភាពរវាងបុរាណាធិបតីទីប្រាំបី
នឹងជាអង្គចុងក្រោយជាមួយសម្តីចេញបច្ចេក ក៏នឹងជា «សម្ងាត់» ដដែល
ពីព្រោះនៃក្នុងអំឡុងពេលនេះ ស្តីពីស្វែយនៃក្រុងទីរុស ត្រូវបាន «បំភ្លេច»
ក្នុងន័យទំនាយ។ សម្តីនុត្តរភាពរវាង Reagan និង Pope John Paul II គឺសម្ងាត់
ប៉ុន្តែនៃពេលដំណាលគ្នានោះ
សម្តីចេញបច្ចេកបានក្លាយជាមុខមាត់ដដែលគេស្គាល់ច្បាស់បំផុតនៃឈើឆ្នាំងនៃដី។
អ្វីដែលត្រូវបាន «បំភ្លេច» ទាក់ទងនឹងស្តីពីស្វែយនៃក្រុងទីរុស
ដែលបុរេនិមិត្តអំពីសហាយសម្រេចជាមួយនឹងសុតចេញទាំងអស់នៃដី
គឺជាលក្ខណៈជាក់លាក់មួយរបស់សុតចេញបច្ចេក
ដែលបញ្ចូលអំពីហាងទាំងអស់របស់នាងនៃក្នុងបុរេនិមិត្តមួយនៃការបោះបោះ
លក្ខណៈនោះ គឺជាការអះអាងរបស់ពួកជំនុំកាតូលិកអំពី «ភាពមិនអាចខុសបាន»។

សចក្កតិពិតនេះមានសារៈសំខាន់ខ្ពស់ណាស់ដល់ស្រីម្នាក់ឈ្មោះ ដូចនេះឥឡូវនេះ ខ្ញុំនឹងបញ្ចប់អត្ថបទនេះដោយជំពូកមួយពី Sister White។ យើងនឹងបន្តបន្ទាប់គំនិតទាំងនេះនៅក្នុងអត្ថបទបន្ទាប់ ប៉ុន្តែខណៈដែលអ្នកអានជំពូកខាងក្រោមពី The Great Controversy សូមចងចាំថា សមាជិកគណៈរដ្ឋមន្ត្រីរបស់ Trump សុំឱ្យត្រឡប់មកវិញវិញម៉្យាងកាតូលិក ដោយមានការលាយឡំនៃ Pentecostalism និងឥទ្ធិពលដ៏ល្អមានវត្តមានជានិច្ចពី Franklin Graham ដដែលទើបតែហ្នឹងអំពាវនាវឱ្យមានការអធិស្ឋានជាសាធារណៈសម្រាប់អ្នក ប្រឆាំងព្រះគ្រីស្ទនៃនាយព្រះគម្ពីរ។

«សិរីភាពនៃមែនសិការកំពុងត្រូវគំរាមកំហែង»

«សាសនាកាតូលិកប្រែប្រួល ឥឡូវនេះ ត្រូវបានពួកប្រូតេស្តង់ចាត់ទុកដោយការពេញចិត្តយ៉ាងខ្ពស់ជាងកាលពីឆ្នាំមុនៗ។ នៅក្នុងប្រទេសទាំងឡាយដែលសាសនាកាតូលិកមិនស្ថិតនៅក្នុងឋានៈអធិបតេយ្យ ភាព ហើយពួកអ្នកគោរពសម្តែងច្បាប់កំពុងប្រកាន់យកមាគ៌ាសម្បទាន ដើម្បីបិទទ្វារឱ្យឥទ្ធិពល មានការមិនអើពើកាន់កាប់ច្រើនឡើងចំពោះគោលលទ្ធផល ទាំងឡាយដែលបំបែកក្រុមជំនុំក្រុមដ៏ធំចេញពីឋានានុក្រុមប៉ាប។ ទស្សនៈមួយកំពុងតែរីករាលដាលថា បន្ទាប់ពីគិតពិចារណាទាំងអស់ហើយ យើងមិនខុស គ្នាយ៉ាងឆ្ងាយទូលំទូលាយលើចំណុចសំខាន់ៗដូចដែលគេចាត់ទុកសន្មតនោះទេ ហើយការយល់ព្រមបន្តតិចបន្តួចពីខាងយើង នឹងនាំឱ្យយើងឈានចូលទៅក្នុងការយោគយល់ល្អប្រសើរជាមួយគ្នា។ មានពេលមួយដែលពួកប្រូតេស្តង់បានដាក់តម្កល់ខ្មែរពស់លើសិរីភាពនៃមែនសិការ ដែលបានទិញមកដោយតម្កល់ដៃចូលបែបផុត។ ពួកគេបានបង្កើនកូនចៅរបស់ខ្លួនឱ្យស្មើគ្នាជាមួយសាសនាប៉ាប ហើយបានកាន់ថា ការស្រវឹងរកភាពសុខដុមជាមួយគ្នា គឺជាការមិនសម្រោះគ្រប់ចំពោះព្រះ។ ប៉ុន្តែ អារម្មណ៍ទស្សនៈដែលត្រូវបានបង្ហាញនៅពេលនេះ ខុសគ្នាយ៉ាងទូលំទូលាយបំណុល!»

អ្នកការពារអំណាចសម្តែងច្បាប់ប្រកាសថា ព្រះវិហារត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បី ហើយពិតប្រាកដស្តែងក៏មានទំនៀមទម្លាប់យកសចក្កតិចូលដៃការណ៍នោះផងដែរ។ មនុស្សជាច្រើនអះអាងថា ការវិនិច្ឆ័យព្រះវិហារសព្វថ្ងៃ ដោយយកអំពើគួរឱ្យស្អប់ខ្ពើម ដល់ភាពអសមហេតុសមផលដែលបានសម្រាលការ គ្រប់គ្រងរបស់នាងក្នុងអំឡុងសតវត្សរ៍នៃអឺរ៉ុប និងសចក្កតិដ៏ឆ្លើយតប មកផ្ទុយជាមាគ៌ាដូចនោះ នោះជាការអយុត្តិធម៌។ ពួកគេដោះសារភាពយោងទៅលើគួរឱ្យរន្ធត់របស់នាងថា ជាលទ្ធផលនៃភាពពុំផ្អែសនៃសម័យកាលនោះ ហើយអះអាងថា ឥទ្ធិពលនៃអាយុវិវឌ្ឍន៍សម័យទំនើបបានផ្តល់បុគ្គលិកទស្សនៈរបស់នាង។

«តើមនុស្សទាំងនេះបានភ័យច្រងើយឬនៅ នូវការអះអាងអំពីភាពមិនអាចខុសគ្នា ដែលអំណាចក្រអឺរ៉ុបមិនបានលើកឡើងអស់រយៈពេលប្រាំបីរយឆ្នាំ? មិនត្រឹមតែមិនបានបោះបង់ការអះអាងនេះប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែនៅក្នុងសតវត្សរ៍ទី២០បុរាណ ការអះអាងនេះត្រូវបានបញ្ចេញជាកំដៅភាពដាច់ខាតខ្ពស់ជាងពេលណាៗទាំងអស់។ ដូច ខណៈដែលទីក្រុងរ៉ូមអះអាងថា «ព្រះវិហារមិនដែលខុសគ្នាឡើយ ហើយតាមបទគម្ពីរ វាក៏នឹងមិនដែលខុសគ្នាឡើយ» (John L. von Mosheim, Institutes of Ecclesiastical

History, book 3, century II, part 2, chapter 2, section 9, note 17) តើនាងអាចបោះបង់ គោលការណ៍ទាំងឡាយដែលបានគ្រប់គ្រងដំណើរបស់នាងក្នុងយុគសម័យកន្លងមកប ានដោយរបៀបណា?»

“ព្រះវិហារហាលនឹងមិនដល់ការអះអាងរបស់នាងអំពីភាពមិនអាចខុសឆ្គងឡើយ ។ អ្វីៗទាំងអស់ដែលនាងបានផ្ទេរចិត្តក្នុងការប្រកាន់រក្សាអំណាចនៃបដិសេធនៃទ្វីបឡើយ បស់នាង នាងចាត់ទុកថាជាការគ្រឿងគ្រប់គ្រង; ហើយតើនាងនឹងមិនផ្ទេរចិត្តដល់ដំណើរមុខងារទៀតទេ ឬ បើមានឱកាសគួរឱ្យមានផុតចោល? ចូរឱ្យការទប់ស្កាត់ទាំងឡាយដែលបច្ចុប្បន្នគួរឱ្យ ានដាក់ដោយឧបាសិកាហាលលោកិយ គួរឱ្យមានដកចេញ ហើយរួមគ្នាគួរឱ្យមានសុភាពឡើងវិញក្នុងអំណាចដើមរបស់នាង នោះការរស់ឡើងវិញនៃអំណាចផ្តាច់ការ និងការប្រកាន់រក្សារបស់នាងនឹងកើតឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័ស!”

“អ្នកនិពន្ធជម្ពូធានាដល់មានកម្រិតមុខងារនិយាយដូច្នេះ អំពីតវិយាបច្ចេកវិទ្យាសាស្ត្រមុខងារសម្រាប់ទាក់ទងនឹងសកម្មភាពនៃមនសិការ និងអំពីគំនិតច្នៃប្រឌិតនានាដែលគំរាមកំហែងជាពិសេសដល់សហរដ្ឋអាមេរិក ដោយសារជោគជ័យនៃគោលនយោបាយរបស់នាង៖ ‘មានមនុស្សជាច្រើនដែលមាននិ ន្តនាការចាត់ទុកការភ័យខ្លាចណាមួយចំពោះសាសនាភាគច្រើននៃសហរដ្ឋអាមេរិក ថាជាអតិសេស ឬជាភាពក្នុងខ្មែរមុខ។ មនុស្សសប្បុរសចិត្តមិនយឺតអ្វីនៃក្នុងលក្ខខណៈ និងតវិយាបច្ចេកវិទ្យាសាស្ត្រនៃសង្គមដែលប្រឆាំងនឹងសុចរិតសីលធម៌របស់យើងទេ ឬក៏មិនយឺត អ្វីដែលជាសញ្ញាគួរឱ្យយោបល់មុននៃក្នុងការរីកចម្រើនរបស់វាឡើយ។ ដូច្នេះ សូម ឱ្យយើងប្រៀបធៀបជាមុននឹងនាំគ្នាគោលការណ៍មូលដ្ឋានខ្លះៗនៃឧបាសិកាហាលលោកិយ យើង ជាមួយនឹងគោលការណ៍របស់ព្រះវិហារភាគច្រើន។”

«រដ្ឋប្បវេណីមនុស្សឆ្លើយតបនៃសហរដ្ឋអាមេរិកនាសកម្មភាពនៃមនសិការ។ គុមានអ្វីណាមួយមានតម្លៃដ៏សំខាន់ក្នុងការប្រកាន់រក្សា ឬជាមូលដ្ឋានគ្រឹះជាងនេះឡើយ។ សម្រាប់ប៉ាប Pius IX ក្នុងលិខិតសារព័ត៌មានសាសនាចក្រ (Encyclical Letter) ចុះថ្ងៃទី 15 ខែសីហា ឆ្នាំ 1854 មានព្រះបន្ទូលថា៖ “គោលនយោបាយ ឬការអ្វីទាំងអស់មិនសមហេតុផល និងខុសឆ្គង ដល់ការពារសកម្មភាពនៃមនសិការ គឺជាកំហុសដ៏ពុលបំផុតមួយ—ជាគោរពតាមភាពក្នុងខ្មែរ ក្នុងចំណោមអ្វីៗទាំងអស់ គួរឱ្យខ្លាចបំផុតនៃក្នុងរដ្ឋប្បវេណី។” សម្រាប់ប៉ាបដ៏ល្អនោះ ក្នុងលិខិតសារព័ត៌មានសាសនាចក្រ (Encyclical Letter) ចុះថ្ងៃទី 8 ខែធ្នូ ឆ្នាំ 1864 មានប្រកាសបណ្តាសាដល់ “អ្នកទាំងឡាយដែលអះអាងសកម្មភាពនៃមនសិការ និងនិក្ខេបបទបង្កគំរាមកំហែង” ហើយក៏ដល់ “អស់អ្នកទាំងអស់ដែលកុសលសុសនៈថា សាសនាចក្រមិនអាចប្រកាន់រក្សាបាន” ផងដែរ។»

“សម្រាប់ដាក់លាក់របស់ក្រុងរ៉ូមនៃសហរដ្ឋអាមេរិក មិនបញ្ចប់ថាមានបុគ្គលិកបុគ្គលិកឡើយ។ នាងមានការអត់ឱន នៅទីនេះនាងគ្មានអំណាច។ ប៊ីសុសត O'Connor មានប្រសាសន៍ថា៖ “សកម្មភាពខាងសាសនា គ្មានតម្លៃឱ្យមានអត់ឱនប៉ុណ្ណោះ រហូតដល់ពេលដែលអ្វីផ្សេងៗពីនេះអាចគួរឱ្យមានអនុវត្តឱ្យមានបុរសិទ្ធិភាព ដោយគ្មានគ្រោះថ្នាក់ដល់ពិភពភាគច្រើន។” ... អាចារ្យជំនំ St. Louis មុតងមួយមានប្រសាសន៍ថា៖ “លទ្ធផលខុសឆ្គង និងការមិនជឿ គឺជាឧក្រិដ្ឋកម្ម; ហើយនៃក្នុងបុរសសេដ្ឋីសុទ្ធ ដូចជានៅអីតាលី និងអេស្ប៉ាញ ជាឧទាហរណ៍

ជាកន្លែងដែលបុរាណជនទាំងអស់ជាកាតូលិក
ហើយជាកន្លែងដែលសាសនាកាតូលិកជាជនកែសំខាន់មួយនៃប្រទេស
នោះពួកវាត្រូវបានផុតនូវទោស ដូចនឹងឧក្រិដ្ឋកម្មមុននៃទៀតដទៃ។ ...”

«ខាងឆ្នើម អាចារ្យជំនុំ និងអធិបតីគួរប្រាប់ ក្នុងព្រះវិហារកាតូលិក
សុទ្ធជាជនដែលច្បាស់ណាស់នៃភាពស្មោះត្រង់ចំពោះសមត្ថភាព
ដែលក្នុងនោះមានពាក្យដូចតទៅនេះ៖ “ពួកអ្នកប្រកាន់បុរាណសាសនាខ្មែរ
ពួកបំបែកឯកភាពសាសនាចក្រ
និងពួកបះបោរចំពោះមុខរបស់យើងដែលមាននិយាយនេះ (គឺសមត្ថភាព)
ឬចំពោះអ្នកសុនដក់ណែនរបស់លោកដូចដែលមានរៀបរាប់ខាងលើ
ឧញ្ញនឹងបង្កើតបៀតបៀន និងប្រឆាំងអស់ពីសមត្ថភាពរបស់ឧញ្ញ។” —Josiah Strong, Our
Country, ch. 5, pars. 2–4.»

វាជាការពិតថា មានគ្រឹះស្ថានបរិស័ទពិតប្រាកដនៅក្នុងសហគមន៍ម៉ាងកាតូលិក។ មានមនុស្ស
ស្រាប់តែនាំគ្នាទៅក្នុងសាសនាចក្រនោះកំពុងបម្រើព្រះតាមពន្លឺដ៏ប្រសើរបំផុត
ដែលពួកគេមាន។ ពួកគេមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចូលដល់ព្រះបន្ទូលរបស់ទ្រង់ឡើយ
ហេតុដូច្នេះពួកគេមិនយល់យឺតយ៉ាវស្រេចក្តីពិតទេ។
ពួកគេមិនដែលបានឃើញភាពផ្ទុយគ្នារវាងការបម្រើដោយចិត្តត្រង់
និងការអនុវត្តតទៅមុខនិងពិធីការបុណ្យនោះឡើយ។
ព្រះទ័យមើលទៅលឿងលឿងទាំងនេះដោយស្រេចក្តីអាណិតមកត្រឡប់មកវិញ
ខណៈដែលពួកគេត្រូវបានអប់រំនៅក្នុងជំនឿមួយដែលបោះបង្គោល
និងមិនអាចបំពេញចិត្តបាន។
ទ្រង់នឹងផ្ទុយឱ្យការសម្រេចនៃលទ្ធផលច្រើនមុនភាពងងឹតក្នុងដៃព័ទ្ធជុំវិញពួកគេ។
ទ្រង់នឹងបើកសម្បជ័យស្រេចក្តីពិតដល់ពួកគេ
ដូចដែលស្រេចក្តីពិតនោះមាននៅក្នុងព្រះយេស៊ូវ
ហើយមនុស្សជាច្រើននឹងនាំគ្នាឈរជាមួយបុរាណសក្ការបស់ទ្រង់។

«ប៉ុន្តែ សាសនាម៉ាង ក្នុងនាមជាបុរាណជន
មិនសូវសមនឹងដំណឹងល្អរបស់ព្រះគ្រីស្ទទេនៅពេលចុងនៃ៖
លើសជាងកាលណាមួយក្នុងអតីតកាលនៃបុរាណសក្ការបស់នាងឡើយ។
ពួកជំនុំប្បត្តិស្តេចកំពុងស្ថិតក្នុងស្រេចក្តីងងឹតយ៉ាងខ្លាំង បើមិនដូច្នោះទេ
ពួកគេនឹងអាចយល់យឺតយ៉ាវនូវសម្ភាសន៍ស្នេហា។
សាសនាចក្រម៉ាងមានផែនការទូលំទូលាយ
និងវិធីសាស្ត្រប្រតិបត្តិការដែលលាតសន្ធឹងឆ្ងាយ។ នាងកំពុងប្រើគ្រប់ឧបាយកល
ដើម្បីបិទភ្នែកឱ្យពលរដ្ឋរបស់នាង និងបង្កកើនអំណាចរបស់នាង
ក្នុងការរៀបចំសម្រាប់ជម្រើសសាហាវ និងមីងម៉ាត់មួយ
ដើម្បីបង្កើនយកការគ្រប់គ្រងពិភពលោកមកវិញ
ដើម្បីបង្កើននូវការបង្កើតប្រឆាំងវិញ
ហើយដើម្បីបំផ្លាញអ្វីៗទាំងអស់ដែលប្រតិបត្តិស្តេចនិយមមានផ្ទុយ។
សាសនាកាតូលិកកំពុងទទួលបានទីតាំងកាន់តែខ្ពស់ឡើងគ្រប់ទិសទី។
ចូរមើលចំនួនសាសនាចក្រ និងវិហារភ្នំច្បាស់របស់នាង
ដែលកំពុងកើនឡើងនៅក្នុងប្រទេសប្រតិបត្តិស្តេច។
ចូរមើលបុរាណសិក្សាភាពនៃហិរិយាយ និងសាលាសិក្សាសាលារបស់នាងនៅអាមេរិក
ដែលត្រូវបានពួកប្រតិបត្តិស្តេចគាំទ្រយ៉ាងទូលំទូលាយ។
ចូរមើលការរីកចម្រើននៃវិធីនិយមនៅអង់គ្លេស

និងការបោះបង់ជំនឿជាញឹកញាប់ទៅចូលរួមក្នុងជួររបស់ពួកកាតូលិក។ រឿងទាំងនេះ គួរតែផ្ទុះឡើងវិញក្នុងការកត់ត្រាឈ្មោះមុនដល់អស់អ្នកទាំងឡាយដែលឲ្យតម្កល់ដល់គោលការណ៍បរិសុទ្ធជនដែលដឹងល្អ។»

«ពួកប្បូតស្ដេចតែងមានលក្ខណៈកំហុស និងគំនុល្លៃទុច្ចរិតប៉ាស៊ី;
ពួកគេមានធុរកិច្ចការសម្របសម្រួល និងការយល់ព្រមបោះបង់
ដល់សូម្បីតែពួកហាប៊ីស៊ុនខ្ពស់ៗក៏បញ្ជាក់ផងដែរហើយ ហើយមិនអាចយល់បានដែរ
មនុស្សកំពុងបិទភ្នែករបស់ខ្លួនចំពោះលក្ខណៈពិតនៃសាសនារ៉ូម៉ាំង
និងចំពោះគុណៈថ្មីនៃក្បួនប្រកបដោយការព្រួយបារម្ភពីអធិបតេយ្យភាពរបស់នាង។
បុរាណជនក្បួនការឲ្យមានភ្ញាក់ឡើង
ដើម្បីបញ្ជាក់ទ្រង់នឹងការរីកចម្រើនរបស់សក្ខីភាពគុណៈថ្មីនៃកំណែប្រែ
ចំពោះសិទ្ធិស្រី និងសាសនា។»

«ពួកប្បូតស្ដេចជាច្រើនសន្មតថា សាសនាកាតូលិកគ្មានភាពទាក់ទាញ
ហើយការថ្វាយបង្គំរបស់វាគ្មានតម្លៃផុតពីការដ៏ជុញទាន និងគុណន័យ។
នោះគឺជារឿងនេះ ពួកគេយល់ខុស។
ទោះបីជារ៉ូម៉ាំងនិយមមានមូលដ្ឋានលើការបោះបង់ចោលគំនិតដោយ
ក៏វាមិនមែនជាការកុលដែលបន្តដល់ភាពងងឹត និងល្មមៗខុសនោះឡើយ។
ពិធីសាសនារបស់សាសនាចក្ររ៉ូម៉ាំង គឺជាពិធីដ៏គួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍យ៉ាងខ្លាំង។
ការគាំទ្របង្កើនរឿង និងពិធីសម្របសម្រួលរបស់វា ទាក់ទាញអារម្មណ៍របស់បុរាណជន
ហើយធុរកិច្ចឱ្យយល់ឱ្យបានហ្មត់ចត់ និងមិនសិការសង្ស័យស្ទើរតែ។ ក្នុងក្រុងប្រាសាទទាក់ទាញ។
ព្រះវិហារដ៏អស្ចារ្យ ក្នុងនាមដ៏សម្របសម្រួល អាសនៈមាស
ទិសក្នុងការប្រឆាំងនឹងសេចក្តីងងឹតដោយគ្រឿងអលង្ការ គំនូរដ៏ផ្សេងៗ
និងរូបចម្លាក់ដ៏បុរាណ ទាំងនេះទាក់ទាញចិត្តដល់សុទ្ធជាស្រស់ស្អាត។
គួរចៀកក៏គួរមានល្អនៃលោកជនដ៏វៃ តែគួរឱ្យមានអ្វីអាចប្រៀបធៀបទីមមានឡើយ។
សូមឱ្យដឹងសម្រាប់បែនអែរហ្វតង់ដែលមានសម្បត្តិដ៏ល្អ
លាយផ្សំជាមួយបទគុណនៃស្រីឡាងជាច្រើន
ខណៈដែលវាបន្តលើកតាមរយៈគម្របដំបូលខ្ពស់ៗ
និងច្រកជួរឈរនានានៃវិហារដ៏អធិកអធមរបស់នាង
មិនអាចមិនបង្កឱ្យចិត្តមានភាពក្រោកខឹង
និងការគោរពក្រោកខឹងបានឡើយ។»

«ភាពរុងរឿងខាងក្បួន កិត្តិយសអ្នកអាង និងពិធីការទាំងឡាយនេះ
ដល់គ្រាន់តែអ្នកដល់បំណងបុរាណនៃព្រលឹងដ៏លឿនលឿន
បង្កើនការមានអំពើពុករលួយនៃខាងក្នុង។ សាសនារបស់ព្រះគ្រីស្ទមិនគួរការការទា
ក់ទាញបែនដើម្បីបំផ្លាញនូវឲ្យមានទទួលស្គាល់ឡើយ។
នោះគឺក្នុងពន្លឺដ៏ល្អនៃក្រុមព្រះពុទ្ធិយ៉ាង
គ្រីស្ទសាសនាពិតប្រាកដបង្កើនការខ្ពស់ថាបរិសុទ្ធ និងគួរឲ្យសរសើរយ៉ាងខ្លាំង ដល់ថ្ម
នាក់ដល់ការតុបតែងខាងក្បួនណាមួយក៏មិនអាចបន្តថ្លៃថ្នូរតម្កល់ពិតរបស់វាបានឡើយ។
នោះគឺជាស្នាដៃភាពនៃសេចក្តីបរិសុទ្ធ ជារឿងព្រាងទន់ភ្លន់ និងសង្ខេបស្អាត
ដែលមានតម្កល់នៃចំពោះព្រះ។»

«ភាពភ័យចង្អៀតចង្អាតនៃចំណាប់ មិនមែនជាសញ្ញាបញ្ជាក់នៃនីតិបរិសុទ្ធ
និងឧត្តមគុណតម្លៃនៃច្បាប់ឡើយ។ ទស្សនៈខ្ពស់ខ្ពង់ខ្ពស់អំពីសិល្បៈ
និងភាពល្អិតល្អនៃបុរាណវិទ្យានៃសិល្បៈ

ជាញឹកញាប់មាននរណាម្នាក់ក្នុងចិត្តគិតនឹកដល់ជាប់នឹងផែនដី និងគណៈហោរាខាងសាច់ឈាម។
ជាញឹកញាប់សាតាំងបុរេវិទ្យាទាំងនេះ
ដើម្បីបំភ្លឺនូវមនុស្សស្រស់ស្អាតចេញពីចិត្តគិតរូបការបស់ពួកគេ
ហាត់បង្រៀនការប្រើប្រាស់វិញ្ញាណដ៏អនាគតដ៏អមតៈ
បង្រៀនព្រះអង្គជាជំនួយការដ៏អនុគារបស់ពួកគេ
ហើយរស់នៅសម្រាប់តែលោកិយនេះប៉ុណ្ណោះ។»

“សាសនាដែលផ្អែកលើរូបភាពខាងក្បាល
គឺទាក់ទាញដល់ចិត្តគិតដែលមិនទាន់មានកម្រិតថ្លៃថ្នូរ។ ភាពអធិកអធម
និងពិធីការនៃការថ្វាយបង្គំតាមបែបកាតូលិក មានអំណាចល្អដល់លោម
និងមនុស្សស្រស់ស្អាតប្រាកដ ដែលផ្ទុកនូវមនុស្សស្រស់ជាច្រើនក្នុងរូបភាពបញ្ចេញនូវ
ហើយពួកគេក៏ចាប់ផ្តើមចាត់ទុកព្រះវិហាររ៉ូម៉ាំងថា ជាទ្វារនៃស្វែងរកស្នូលពិតប្រាកដ។
គុណអនុគារអាចផ្តល់ឥទ្ធិពលរបស់នាងបានឡើយ លើកលែងតែអ្នកទាំងឡាយ
ដែលមានឈរជើងរបស់ខ្លួនយ៉ាងមាំមួនលើមូលដ្ឋាននៃសេចក្តីពិត
ហើយមានចិត្តគិតដែលក្លាយជាព្រះវិញ្ញាណនៃព្រះកម្រិតថ្លៃថ្នូរ។
មនុស្សស្រស់ស្អាតនាគ្រប់ពេលវេលាដែលមិនមានចំណេះដឹងអំពីព្រះគ្រីស្ទតាមបទពិសោធន៍ផ្ទាល់
នឹងក្លាយជាការឆ្ងល់យកទម្រង់នៃការគោរពបូរណ៍បំផុត ដោយគុណអំណាចរបស់វា។
សាសនាបែបនេះហើយ គឺជាអ្វីដែលមនុស្សសម្រាប់ប្រើប្រាស់។”

«ការអះអាងរបស់ពួកជំនុំថា ខ្លួនមានសិទ្ធិអំណាចក្នុងការអភ័យទោស
នាំឲ្យពួកគេយ៉ាងកាតូលិកមានអារម្មណ៍ថា ខ្លួនមានសិទ្ធិភាពក្នុងការផ្ទុកវិហារ;
ហើយពិធីបូជាសារភាពផងដែរ ដែលបើគ្មានវា
ការអភ័យទោសរបស់នាងមិនក្លាយជាបុរាណឡើយ
ក៏មានទំនោរផ្តល់អាជ្ញាបណ្ណដល់អំពើអាក្រក់ផងដែរ។
អនុគារដែលលុតជង្គង់នៃមុខមនុស្សដែលមានផ្តល់ក្នុងហាប
ហើយបើកបង្ហាញក្នុងការសារភាព នូវគំនិតសម្ងាត់
និងការស្រមៃស្រមៃនៃចិត្តរបស់ខ្លួន
កំពុងបន្ទាបសេចក្តីថ្លៃថ្នូរនៃភាពជាមនុស្សរបស់ខ្លួន
ហើយបន្តចោកគ្រប់បញ្ហាដ៏ថ្លៃថ្នូរព្រៃលឹងរបស់ខ្លួន។ ក្នុងការប្រើប្រាស់សម្តែងអំពើ
វិហារទាំងឡាយនៃជីវិតរបស់ខ្លួនដល់បូជាច្រើនមុនគេ—មនុស្សស្រស់ស្អាតដែលអាចខុស
និងមានហាប ហើយជាញឹកញាប់ពេកក៏ក្លាយជាបង្កឲ្យចង់ដោយសារ
និងអំពើអាក្រក់ផ្សេងៗទៀត—ខ្លាចរាស់នៃអត្តចរិតរបស់គាត់ក្លាយជាបន្ទាបចុះ
ហើយដោយសារនោះ គាត់ក្លាយជាបំពុល។ គំនិតរបស់គាត់អំពីព្រះ
ក្លាយជាបន្ទាបចុះចោកឲ្យដូចនឹងមនុស្សស្រស់ដែលមានផ្តល់ក្នុងហាប
ដូចជាបូជាច្រើនយល់ដឹងដាក់ណាងរបស់ព្រះ។
ការសារភាពដ៏បន្ទាបចុះនេះពីមនុស្សស្រស់មុនគេទៅមនុស្សស្រស់មុនគេ ជាបុរាណសម្ងាត់
ដែលអំពើអាក្រក់ជាច្រើនបានហូរចេញមកពីវា កំពុងបំពុលលោកិយ
ហើយរៀបចំវាសម្រាប់សេចក្តីបំផ្លាញចុងក្រោយ។ ទោះជាយ៉ាងណា
ចំពោះអ្នកដែលស្រឡាញ់ការបណ្តុះបណ្តាលឲ្យក្លាយជាសេចក្តីប្រាកដថា
ការសារភាពដល់មនុស្សស្រស់ស្អាតដូចគ្នាមុនគេ
គឺជាបំផ្លាញដល់ការប្រើប្រាស់ព្រះលើផែនដី។ ចំពោះធម្មជាតិមនុស្ស
ការផ្ទុកនូវឧបករណ៍សាសនា គាត់មាត់ជាងការលះបង់អំពើហាប;
ការផ្ទុកនូវសាច់ឈាមទេនាដោយសំពត់ធម្មញ្ញព្រះ រុក្ខជាតិធម្មជាតិ
និងខុសច្បាប់ក្នុងកកិតល្អបាប
គឺជាងាយជាងការរុករានសេចក្តីបំផ្លាញខាងសាច់ឈាម។ ផ្ទុកនូវឈាមគឺនឹម

ដដែលចិត្តខាងសាច់ឈាមស្មើគ្នាចិត្តទូរំទ្រ
ជាជាងឱនកុហលចុះក្រោមនីមួយៗរបស់ព្រះគ្រីស្ទ។»

មានភាពស្រដៀងគ្នាយ៉ាងគួរឲ្យកត់សម្គាល់រវាងសាសនាចក្សរ្យម
និងសាសនាចក្សរ្យដានៅពេលនៃការយាងមកជាលើកដំបូងរបស់ព្រះគ្រីស្ទ។ ខណៈដែល
ពួកយូដាបានដាក់លើសម្បត្តិរបស់គេលើការណ៍ទាំងអស់នៃក្រឹត្យវិន័យរបស់
ព្រះ ពួកគេពិញ្ញាបនក៏ដឹងរឹងខាងក្រៅយ៉ាងខ្លាំងក្នុងការកាន់កាប់បញ្ញត្តិរបស់វា
ដោយបន្ទុកថែទាំមន្ទីរនានា
និងបុរេណីត្តិផ្សេងៗដដែលឲ្យការគោរពបុរេបុរិសត្រឹមត្រូវយ៉ាងជឿជាក់
និងជាបន្ទុកផងដែរ។ ដូចដែលពួកយូដាប្រកាសថាគោរពក្រឹត្យវិន័យ
និយាយរួមគ្នាគ្នាចិត្តអះអាងថាគោរពឈ្មោះឈ្មោះដ៏វិញ្ញាណ
ពួកគេលើកតម្កល់និងនិមិត្តសញ្ញានៃការរងទុក្ខរបស់ព្រះគ្រីស្ទ
ខណៈដែលក្នុងជីវិតរបស់ពួកគេ ពួកគេបេសិសធម្មៈអង្គគង់លើភាគណាមួយ។

“ពួកប៉ាបនិយមដាក់ឈ្មោះលើព្រះវិហាររបស់ខ្លួន លើអាសនៈរបស់ខ្លួន
ហើយលើសម្បត្តិរបស់ពួកគេ គ្រប់ទីកន្លែងដែលគេឃើញសញ្ញានៃឈ្មោះឈ្មោះ
គ្រប់ទីកន្លែងដែលគេឃើញសញ្ញានៃឈ្មោះឈ្មោះ និងលើកតម្កល់ខាងក្រៅ។ ប៉ុន្តែ
សេចក្តីបង្កើនរបស់ព្រះគ្រីស្ទគួរមានកប់នៅក្នុងបុរេណីត្តិគន្លងដ៏ច្រើន
ការបកស្រាយខុសៗ និងការទាមទារដ៏តឹងរឹង។
ពាក្យរបស់ព្រះសង្ឃគ្រូស៊ីអ៊ីអ៊ីព្រះយេស៊ូដដែលអង្វែងខាងសាសនា អនុវត្តចំពោះមេ
ដឹកនាំនៃព្រះវិហារម៉ែដាច់ខាតដោយមានអំណាចកាន់កាប់ខ្មែរលំដាប់ថ្នាក់
«ពួកគេចង់បន្តទុកផងដែរ និងពិបាកទូរំទ្រណាស់ ហើយដាក់វាលើសមាមន្តសុស;
ប៉ុន្តែខ្ញុំនឹងពួកគេពិញ្ញា មិនព្រមកម្មវិធីសម្បត្តិដែលមុនមុនម្សិលមិញ»។ ម៉ាថាយ
23:4។ ព្រលឹងដដែលមានមនសិការគួរមានក្នុងទុក្ខឲ្យស្មើគ្នានៅក្នុងសេចក្តីភ័យខ្លាច
ចង់ដឹងថា ដោយខ្លាចព្រះពិរោធរបស់ព្រះដដែលគួរមានបំបាក់ព្រះហឫទ័យ
ខណៈដែលស្មារតីជនជាច្រើននៃព្រះវិហារកំពុងរស់នៅក្នុងភាពបុរេណីត
និងសេចក្តីរីករាយខាងសាច់ឈាម។”

ការគោរពបូជាបូជន៍ និងវត្ថុបុរាណសក្ការៈ ការអំពាវនាវដល់ពួកហិស្តូធី
និងការលើកតម្កល់សម្បត្តិចេញពីប៉ាប គឺជាឧបាយកលរបស់សាតាំង
ដើម្បីបិទកាត់ទាញគំនិតរបស់មនុស្សឲ្យយូរលាតចេញពីព្រះ និងពីព្រះរាជបុត្ររបស់ទ្រង់។
ដើម្បីបិទការបំផុសឲ្យរបស់ពួកគេ
វាប្តូរវិញបង្កើនការយកចិត្តទុកដាក់របស់ពួកគេចេញពីព្រះអង្គ
ដដែលតាមរយៈព្រះអង្គគតិមួយគត់ ពួកគេអាចរកឃើញសេចក្តីសង្ឃឹមគ្រូស៊ីអ៊ីអ៊ីហ្វេស៊ីន
កន្លែងពួកគេទៅរកវត្ថុណាមួយដែលអាចយកមកជំនួសព្រះអង្គគង់លើមានបន្ទូលថា៖
«ចូរមកឯខ្ញុំ អស់អ្នកដែលនឿយហត់ និងផ្ទុកបន្ទុកផងដែរ
ខ្ញុំនឹងឲ្យអ្នករាល់គ្នាបានសម្រាក»។ ម៉ាថាយ 11:28។

«វាជាការខិតខំប្រឹងប្រែងជានិច្ចរបស់សាតាំង
ក្នុងការបង្កាញខុសអំពីព្រះលក្ខខណៈរបស់ព្រះ អំពីធម្មជាតិដ៏អំពើហ្ម
និងអំពីបញ្ញាពិតដែលស្មើគ្នានៅជាចំណុចប្រទាក់ក្នុងមហាវិវាទ។
ការប្រើប្រាស់សាស្ត្រប្រកបដោយភាពប្រកួតប្រជែង
បន្ទុកភាពចាំបាច់នៃភាគពុទ្ធិច្រើនចំពោះក្រឹត្យវិន័យដ៏ទៃភាព
ហើយផ្តល់សេរីភាពឲ្យមនុស្សស្មើគ្នា។ ក្នុងពេលដំណាលគ្នានោះ
វាផ្ទុកឲ្យពួកគេកាន់កាប់ទស្សនៈខុសៗអំពីព្រះ

ដើម្បីបិទបញ្ចប់កត្តាចោតទុកទុរង្គង់ដោយសេចក្តីភ័យខ្លាច និងការស្តាប់
ជាងដោយសេចក្តីសុំឡាញ។
ភាពយោធន៍ដែលមានជាប់នៅក្នុងអត្តចរិតរបស់វាផ្ទាល់
ត្រូវបានបន្តទុកទៅលើព្រះបង្កកើត;
វាត្រូវបានបញ្ចូលជាប្រភេទនៅក្នុងបុរេនុសាសនានា
ហើយត្រូវបានបង្ហាញចេញក្នុងរបៀបនៃការថ្វាយបង្គំផ្តល់ដោយ។ ដូច្នេះ
ចិត្តគំនិតរបស់មនុស្សត្រូវបានបិទបាំង
ហើយសាតាំងកាន់កាប់ពួកគេទៅជាភ្នាក់ងាររបស់វា
ដើម្បីបិទបិទសង្គមបុរាណនឹងព្រះ។
ដោយសារទស្សនៈបង្កប់នូវអំពើគុណលក្ខណៈដ៏ទៃភាព
ជនជាតិមិនស្គាល់ព្រះត្រូវបាននាំឱ្យជឿថា ការប្តូរមនុស្សជាអ្វីចាំបាច់
ដើម្បីបិទបិទបញ្ចប់ព្រះគុណពីអាទិទេព; ហើយអំពើយោធន៍ដ៏គួរឱ្យស្ងប់ស្ងៀមដែលត្រូវបាន
នាំប្រព្រឹត្តក្នុងមនុស្សនានារបស់ការគោរពបូជាប្រព្រះ។»

«ព្រះវិហារ៉ូម៉ាងកាតូលិក ដែលបានប្តូរមនុស្សនៃទូទៅកាន់ និងសាសនាគ្រីស្ទ
ហើយដូចជាលទ្ធផលនៃការបង្ហាញព្រះលក្ខណៈរបស់ព្រះខ្ពស់ពីសេចក្តីពិត
បានប្រព្រឹត្តក្នុងលទ្ធផលនៃការយោធន៍ និងគួរឱ្យស្ងប់ស្ងៀម។
នៅក្នុងសម័យដ៏ល្អមានអធិបតេយ្យភាព មានឧបករណ៍ផ្ទុកឱ្យណាមួយ
ដើម្បីបង្កឱ្យមនុស្សយល់ស្របតាមគោលលទ្ធផលរបស់នាង។
មានបង្កគោលដៅសម្រាប់អ្នកដទៃមិនព្រមទទួលស្គាល់ការអះអាងរបស់នាង។
មានការសម្របសម្រួលក្នុងទំហំមួយ ដែលនឹងមិនអាចត្រូវបានដឹងឡើយ
រហូតដល់ត្រូវបានបើកសម្តែងនៅក្នុងការជំនុំជម្រះ។ មនុស្សជាតិខ្ពស់នៃព្រះវិហារ
បានសិក្សា ក្រោមសាតាំងជាច្រើនហូររបស់ពួកគេ ដើម្បីប្រឌិតមធ្យោបាយដែលអាច
បង្កឱ្យមានទារុណកម្មខ្ពស់បំផុតតាមដៃអាចផ្ទុកទៅបាន
ដោយមិនបញ្ចប់ជីវិតជនរងគ្រោះឡើយ។ ក្នុងករណីជាច្រើន
ដំណើរការនៃការរក្សាទុកត្រូវបានផ្ទុកក្នុងហើយមុតងទៀត
ដល់កម្រិតខ្ពស់បំផុតដែលកម្រិតអត់ធ្មត់របស់មនុស្សអាចទទួលបាន
រហូតដល់ធម្មជាតិលះបង់ការគំរាម
ហើយអ្នករងទុក្ខបានស្វាគមន៍សេចក្តីស្លាប់ថាជាការដោះលែងដ៏អម្បាលមែ។»

«នេះហើយជាវាសនារបស់បច្ចុប្បន្នភាពទាំងឡាយរបស់រ៉ូម។
ចំពោះអ្នកដទៃប្រកាន់ខ្ជាប់នឹងនាង នាងមានវិន័យនៃការរាយដៃដោយពាក់
នៃភាពអត់ឃ្លានដល់ទុក្ខខវេទនា
នៃការបង្កខឹងកាយឱ្យទទួលបានទុក្ខខវេទនាគ្រប់ទម្រង់ដែលអាចនឹកស្មានបាន
និងផ្ទុកឱ្យចិត្តឈឺចាប់។ ដើម្បីបិទបិទបញ្ចប់នូវព្រះគុណសណ្តែងស្រស់របស់ស្តេចស្តេច
ពួកអ្នកប្រព្រឹត្តក្នុងលោកក្រីក្រវិន័យរបស់ព្រះ ដោយលោកចាប់ផ្តើមជាតិ។
ពួកគេត្រូវបានបង្រៀនឱ្យផ្តាច់ចំណងទាំងឡាយដែលទុរង្គង់បានបង្កកើតឡើង
ដើម្បីប្រទានពរ
និងផ្ទុកឱ្យការស្មោះត្រង់លើផ្លូវនៃវិបល្លាសមនុស្សមានសេចក្តីរីករាយ។
ទីបញ្ចុះសពមានជនរងគ្រោះរាប់លាននាក់
ដែលបានចំណាយជីវិតរបស់ពួកគេដោយឥតប្រយោជន៍
ក្នុងការបង្កកុហកអារម្មណ៍ធម្មជាតិរបស់ខ្លួន ដើម្បីបិទបិទបញ្ចប់
ដូចជាអ្វីដែលជាទីគួរឱ្យព្រួយបារម្ភមិនពេញព្រះទ័យ គ្រប់គំនិត
និងអារម្មណ៍នៃសេចក្តីអាណិតអាសូរចំពោះមនុស្សដទៃម្នាក់ៗរបស់ពួកគេ។»

«បើយើងប្រាថ្នាចង់យល់អំពីភាពយោធន៍ទៅដល់មិនរំលងរបស់សាតាំង
ដែលបានបង្កហេតុអស់រយៈពេលរាប់រយឆ្នាំ
មិនមែនក្នុងចំណោមអ្នកដែលមិនដែលបានឮអំពីព្រះទេ ប៉ុន្តែនៅក្នុងនាមបង្កើន
និងទូទាំងវិសាលភាពនៃគ្រឹះស្ថានសន្តិភាព
យើងគ្រាន់តែត្រូវមើលទៅកាន់បុរសគុកសាស្ត្រនិយមប៉ុណ្ណោះ។
តាមរយៈបុរសនេះយើងមានការបោះឆ្នោតបោះឆ្នោតនេះ
មេដឹកនាំនៃអំពើអាក្រក់សម្រាប់ចេតនាបំណងរបស់ខ្លួន
ក្នុងការនាំឲ្យមានការបង្កអប់រំ និងសេចក្តីរំលោភលំអិតសុស។
ហើយនៅពេលដែលយើងឃើញថាគាត់ជាគោលដៅដ៏យ៉ាងដូចម្តេច
ក្នុងការលាក់បំបាំងខ្លួន និងសម្រេចចិត្តច្បាស់លាស់គាត់តាមរយៈមេដឹកនាំនៃក្រុមជំនុំ
នោះយើងអាចយល់កាន់តែច្បាស់ថា
ហេតុអ្វីបានជាគាត់មានការស្តាប់ខ្ទេចខ្ទីយ៉ាងខ្លាំងចំពោះព្រះគម្ពីរ។
បុរសនេះបើកអោយស្រៀវស្រងាប់នោះ សេចក្តីស្នើសុំក្នុងការ
និងសេចក្តីសុំឡាញ់របស់ព្រះនឹងត្រូវបានបើកសម្តែងដែរ គេនឹងឃើញថា
ទ្រង់មិនដាក់បន្ទុកផ្ទុកនូវទាំងនេះណាមួយលើមនុស្សឡើយ។
អ្វីទាំងអស់ដែលទ្រង់ទាមទារគឺ ចិត្តក្នុងលោកប៉ែត ហើយសេចក្តីសង្ឃឹម
អាមេមណ៍សុភាពទាប និងសុភាពបង្កគាប់។»

«ព្រះគ្រីស្ទមិនបានទុកជាគំរូអ្វីមួយនៅក្នុងជីវិតរបស់ព្រះអង្គ សម្រាប់បុរស
និងស្ត្រីឲ្យបិទខ្លួននៅក្នុងវត្តអារាម ដើម្បីឲ្យសមនឹងស្ត្រីស្នាក់នៅឡើយ។
ព្រះអង្គមិនដែលបានបង្រៀនថា សេចក្តីសុំឡាញ់
និងសម្រេចចិត្តត្រូវបានបង្កើតឡើងនោះទេ។
ព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះអង្គគឺសង្កត់នោះបានហូរពេញដោយសេចក្តីសុំឡាញ់។
មនុស្សកាន់តែចូលជិតដល់ភាពល្អអត់ខ្ទេចនោះខាងសីលធម៌ប៉ុណ្ណោះ
ការយល់ដឹងឆាប់រហ័សរបស់គាត់កាន់តែម្តុតមាំប៉ុណ្ណោះ
ការយល់ឃើញរបស់គាត់អំពីអំពើហាមកាត់តែច្បាស់លាស់ប៉ុណ្ណោះ
ហើយសម្រេចចិត្តរបស់គាត់ចំពោះអ្នករងទុក្ខខ្លាំងក្លាដែលនៅប៉ុណ្ណោះ។
សម្រេចហែហម្នាវដ៏ធំជាតំណាងរបស់ព្រះគ្រីស្ទ ប៉ុន្តែច្រើនរបស់លោកអាចប្រៀបធៀប
បន្តិចបន្តួចរបស់ព្រះអង្គគឺសង្កត់នោះរបស់យើងបានដូចម្តេច?
តើមានពេលណាដែលគេដឹងថា ព្រះគ្រីស្ទបានបុគ្គលមនុស្សទៅក្នុងគុក
ឬទៅលើឧបករណ៍ទារុណកម្ម
ពីព្រោះពួកគេមិនបានចុះវាយកិត្តិយសដល់ព្រះអង្គជាស្តេចនៃស្តេចស្នាក់នៅទេឬ?
តើមានឮសំឡេងរបស់ព្រះអង្គកាត់ទោសបុរសជាតិអស់អ្នកដែលមិនទទួលយកព្រះអង្គ
ដូចជាឬ?
នៅពេលដែលព្រះអង្គត្រូវបានប្រជាជននៃគ្រឹះស្ថានរបស់ជនជាតិមីស៊ីយ៉ាងយ
សាកឃ្លីបានកំពុងពេញដោយសេចក្តីកំហឹង ហើយទូលសួរថា៖ "ព្រះអម្ចាស់អើយ
តើទ្រង់សព្វព្រះហឫទ័យឲ្យយើងបញ្ចេញភ្នែកយើងចុះពីស្តេចស្នាក់មកបំផុសពួកគេ
ដូចជាអលើយ៉ាបានធុរ្តិយ?"
ព្រះយេស៊ូវទតមើលសិស្សរបស់ព្រះអង្គដោយសេចក្តីអាណិត
ហើយបានស្តីបន្ទូលទៅសិស្សព្រាហ្មណ៍ក្នុងសាហារ៉ាដ៏ធំដោយមានព្រះបន្ទូលថា៖
"ដូច្នេះ បុគ្គលមនុស្សមិនបានមកដើម្បីបំផុសពួកគេដូចជាមនុស្សទេ
គឺមកដើម្បីសង្កត់នោះវិញ។" លូកា 9:54, 56។
វិញ្ញាណបែនរបស់អ្នកដែលអះអាងថាជាតំណាងរបស់ព្រះអង្គ
ខុសឆ្គងណាស់ពីវិញ្ញាណដែលព្រះគ្រីស្ទបានសម្តែងដោយច្បាស់។»

«សាសនាចក្សរៈមានឥឡូវនេះកំពុងបង្ហាញមុខមាត់ដ៏ល្អអគ្គសមមួយចំពោះលោកិយ ដោយគ្របបាំងកំណត់ត្រានៃអំពើហិង្សាដែលបានបង្កឡើងដោយពាក្យសុំអភ័យទោស។ នាងបានសួររឿងពាក់ព័ន្ធដោយសម្លេងក្រហមបំពាក់ដូចព្រះគ្រីស្ទប៉ុន្មាននាទីមិនបានផ្តល់បុគ្គលិកឡើយ។

គ្រប់គោលការណ៍ទាំងអស់នៃសម្បត្តិចេញបង្កើនមាននៅក្នុងយុគសម័យកន្លងមកនៃតម្លៃសព្វថ្ងៃនៃដេដលែ។

គោលលទ្ធផលទាំងឡាយដែលបានបង្កើតឡើងក្នុងយុគសម័យដ៏តបផុតនៃតម្លៃសព្វថ្ងៃនៃខ្មាំង។ សូមកុំឱ្យនរណាម្នាក់បោះកបញ្ចេញនូវខ្លួនឯងឡើយ។ សម្បត្តិចេញបង្កើនដែលពួកប្រកួតស្ដេចសព្វថ្ងៃត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយខ្លួនឯងក្នុងការគោរពនោះ គឺជាអង្គការដ៏ល្អនោះដែលបានគ្រប់គ្រងលោកិយនៅក្នុងថ្ងៃនៃការកែលម្អសាសនា នៃពលរដ្ឋដែលប្រសិនព្រះបានឈរឡើង ដោយប្រថុយជីវិតរបស់ខ្លួនដើម្បីបិទអាគារកំពុងឡើងវិញរបស់នាង។ នាងមានមោទនភាពនឹងការអះអាងដោយក្រុមអ្នកទម្រង់ដ៏ល្អ ដែលបានត្រួតត្រាលើស្ថិតិ និងមុច្ចាស់អង្គការមុច្ចាស់ទាំងឡាយ ហើយបានទាមទារសិទ្ធិសិរីល្អរបស់ព្រះ។

វិញ្ញាណរបស់នាងក៏មិនសូវស្គាល់ជាងមុនក្នុងភាពយល់ឃើញនោះទេ។ នឹងអំណាចផ្តាច់ការនោះដែរ ជាងកាលដែលនាងបានកម្រិតសិរីភាពមនុស្សហើយសម្រាប់ពួកបរិសុទ្ធជាមួយនឹងខ្មាំងខ្មាំងបំផុត។»

«សម្បត្តិចេញបង្កើនគឺជាអ្វីដូចដែលទំនាយបានប្រកាសថានាងនឹងក្លាយជាគឺជាការបោះបង់ជំនឿនៃគ្រូចុងក្រោយ។ 2 ថ្ងៃសៅរ៍ឡើង 2:3, 4។ នេះជាផ្នែកមួយនៃយោបាយរបស់នាង ដែលត្រូវសន្មតយកលក្ខណៈណាដែលអាចសម្រេចគោលបំណងរបស់នាងបានល្អបំផុត; ប៉ុន្តែត្រូវតែរក្សាប្រុងប្រយ័ត្នលើស្តីពីបុគ្គលិក នាងលាក់ពុលមិនប្រែប្រួលរបស់សក្តារពស់។ "Faith ought not to be kept with heretics, nor persons suspected of heresy" (Lenfant, volume 1, page 516) នាងប្រកាសដូច្នេះ។ តើអំណាចនេះ ដែលកំណត់ត្រារយៈពេលមួយពាន់ឆ្នាំរបស់វាត្រូវបានសរសេរដោយឈាមនៃពួកបរិសុទ្ធចក្សរៈនេះត្រូវបានទទួលស្គាល់ថាជាផ្នែកមួយនៃវិហាររបស់ព្រះគ្រីស្ទឬ?»

«មិនមែនឥតហេតុផលទេ ដែលមានការលើកឡើងនៅក្នុងប្រទេសប្រូតេស្តង់ថា សាសនាកាតូលិកមានភាពខុសគ្នាពីសាសនាប្រូតេស្តង់គឺជាដាច់ខាតពីសម័យមុន។ ពិតមែនហើយ មានការផ្តល់បុគ្គលិកមួយ ប៉ុន្តែការផ្តល់បុគ្គលិកនោះមិនមែននៅក្នុងសម្បត្តិចេញបង្កើន។ ជាការពិត សាសនាកាតូលិកមានលក្ខណៈស្រដៀងនឹងសាសនាប្រូតេស្តង់ជាច្រើនផ្នែកដែលមានស្តាប់នូវសព្វថ្ងៃ ពីព្រោះសាសនាប្រូតេស្តង់បានផ្តល់ចុះយ៉ាងខ្លាំងចាប់តាំងពីសម័យអុនកកទែមរង់សាសនា។»

«ខណៈដែលពួកកុម្មុយនីស្តប្រូតេស្តង់បានស្រែកការព្រួយបារម្ភពីលោកិយ សេចក្តីសប្បុរសកុលដែលក្លាយបានបិទបាំងក្នុងកែវរបស់ពួកគេ។ ពួកគេមិនយឺតយ៉ាវ ការជឿថាមានល្អនៅក្នុងអំពើអាក្រក់ទាំងអស់គឺគ្រឹមត្រូវនោះទេ ហើយជាលទ្ធផលដែលមិនអាចជឿសាងបាន ទីបំផុតពួកគេនឹងជឿថាមានអាក្រក់នៅក្នុងអំពើល្អទាំងអស់។ ជំនួសឱ្យការឈរយ៉ាងរឹងមាំក្នុងការការពារសេចក្តីជំនឿដែលបានប្រគល់មុតជាស្ថាពរដល់ពួកបរិសុទ្ធពលនេះពួកគេ ហាក់ដូចជា កំពុងសុំទោសចំពោះទស្សនៈដែលខ្មែរសេចក្តីសប្បុរសរបស់ពួកគេចំពោះនាង ដោយអង្វរសុំការអភ័យទោសចំពោះអំពើល្អម្យ៉ាងរបស់ខ្លួន។»

«មនុស្សសម្បជញ្ញៈ សូមប្រឹក្សាភិបាលក្រុងចំណេះមនុស្សក្នុងលំដាប់សាសនាប្រែប្រួលដោយគុណ
ការពេញចិត្តក៏ដោយ ក៏យល់ឃើញគួរឲ្យចុះថា ក៏ដោយ
និងឥទ្ធិពលរបស់នាងក៏ច្បាស់ណាស់។ មនុស្សជាតិច្រើនអះអាងថា ភាពងងឹតខាងបញ្ញា
និងខាងសីលធម៌ដែលបានគូបដណ្តប់ក្នុងសម័យមជ្ឈិមអាយុ
បានអនុគ្រោះដល់ការរីករាលដាលនៃគោលលទ្ធិ អបិយជនឡើង
និងការគោរពសង្គមរបស់នាង ហើយថា បញ្ញាច្រើនឡើងនៃសម័យទំនើប
ការផ្សព្វផ្សាយចំណេះដឹងជាទូទៅ
និងសីលធម៌កាន់តែច្រើនឡើងក្នុងកិច្ចការសាសនា
មិនអនុញ្ញាតឲ្យមានការរស់ឡើងវិញនៃការមិនអត់ឱន និងអំណាចផ្តាច់ការ។
គំនិតតម្រុះដដែលថា
សភាពការណ៍បែបនេះនឹងមាននៅក្នុងយុគសម័យដែលមានពន្លឺនេះ
គួរឲ្យមានចំអកឡើយ។ ពិតប្រាកដហើយថា ពន្លឺដ៏អស្ចារ្យ ខាងបញ្ញា ខាងសីលធម៌
និងខាងសាសនា កំពុងបំភ្លឺមកលើជំនាន់នេះ។
នៅក្នុងទំព័រប្រឹក្សាចំហនៃព្រះបន្ទូលបរិសុទ្ធជរបស់ព្រះ
ពន្លឺពិសេសស្នូលបានបញ្ជាក់ឲ្យយល់ច្បាស់ថា ប៉ុន្តែ គួរចងចាំថា
ពន្លឺដែលប្រទានឲ្យយើងកាន់តែធំ ការងាររបស់មនុស្សក្នុងលំដាប់ក្រុម
និងបដិសេធកាន់តែធំដែរ។»

«ការសិក្សាព្រះគម្ពីរដោយចិត្តអធិស្ឋាន
នឹងបង្ហាញដល់ពួកយើងស្តេចយើងឲ្យយល់ឃើញអត្ថបទក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាដែលបានសម្រេចថា
ហើយនឹងបណ្តាលឲ្យពួកយើងស្តេចយើងបំប៉ន និងច្នៃប្រឌិតពីរ;
ប៉ុន្តែមនុស្សជាតិច្រើនមានការអួតខ្លួនថាខ្លួនមានបុណ្យ
ដល់ចំណេះពួកគេមិនមានអារម្មណ៍ថាបាច់ត្រូវស្វែងរកព្រះដោយចិត្តទាបទន់
ដើម្បីឲ្យទ្រង់ដឹកនាំពួកគេចូលទៅក្នុងសេចក្តីពិតឡើយ។
ទោះបីពួកគេអួតអាងអំពីការត្រាស់ដឹងរបស់ខ្លួនក៏ដោយ
ក៏ពួកគេល្មើសខ្លួនទៅទាំងអំពីព្រះគម្ពីរ និងអំពីព្រះចេតនារបស់ព្រះផងដែរ។
ពួកគេត្រូវតែមានមធ្យោបាយមួយសម្រាប់បន្តជួយសិការរបស់ខ្លួន
ហើយពួកគេត្រូវតែរកអ្វីដែលមានលក្ខណៈខាងវិញ្ញាណក្តីចម្រុះ
និងបន្ទាប់ខ្លួនក៏ចម្រុះ។ អ្វីដែលពួកគេចង់បាន គឺជាវិធីមួយសម្រាប់បំភ្លឺចេញពី
ដៃអាចឲ្យគេចាត់ទុកថាជាវិធីមួយសម្រាប់នឹកចាំដល់ទ្រង់។ អំណាចសម្រេចថាបែបសមស្រប
បង្ហាញខ្លួនក្នុងការបំពេញតម្រូវការរបស់មនុស្សទាំងអស់នេះ។
វាគួរឲ្យមានរឿបរៀបចំឡើងសម្រាប់មនុស្សក្រុម ដោយគូបដណ្តប់សុទ្ធជើតទៅទាំងពិភព
លោកទាំងមូល—គឺពួកដែលចង់បានសេចក្តីសង្គ្រោះដោយគុណសម្បត្តិរបស់ខ្លួន
និងពួកដែលចង់បានសេចក្តីសង្គ្រោះទាំងនៅក្នុងអំពើហឫករបស់ខ្លួន។
នៅទីនេះហើយជាអាទិ៍កំហែងនៃអំណាចរបស់វា។»

«ចុងមួយនៃសេចក្តីងងឹតខាងបញ្ញាដ៏ខ្ពស់ក្នុង គួរឲ្យមានបង្ហាញថា
អំណាចផលដល់ភាពជោគជ័យរបស់អំណាចសម្រេចថាបែប។ នៅពេលខាងមុខ
នឹងគួរឲ្យមានបង្ហាញថា ចុងមួយនៃពន្លឺខាងបញ្ញាដ៏ខ្ពស់ក្នុង
ក៏អំណាចផលសុបិន្តនាសម្រាប់ភាពជោគជ័យរបស់វាផងដែរ។
នៅក្នុងយុគសម័យកន្លងមក នៅពេលមនុស្សគ្មានព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ
ហើយគ្មានចំណេះដឹងអំពីសេចក្តីពិត ភ្នែករបស់ពួកគេត្រូវបានបិទបាំង
ហើយមនុស្សរាប់ពាន់នាក់គួរឲ្យមានចាប់ជាប់ក្នុងអន្ទាក់
ដោយមិនយល់ឃើញសំណាញ់ដែលបានរាលដាលដល់ខ្លួន។ ក្នុងជំនាន់នេះ មានមនុស្ស
ជាច្រើនដែលភ្នែករបស់ពួកគេត្រូវបានផ្ទុះឲ្យស្លាប់កាំងដោយពន្លឺចង្អុលថា

ដនកែវសន្តនិដុមានរបស់មនុស្ស «វិទ្យាសាស្ត្រក្នុងលោកយើងមិនគ្រឹមត្រូវថា វិទ្យាសាស្ត្រ»។ ពួកគេមិនយល់យឺតយ៉ាវនោះទេ ហើយដើរចូលទៅក្នុងរាង ដោយងាយស្រួលដូចជាមនុស្សដដែលគ្រូរមានបិទបាំងក្នុងកែវ។ ព្រះឡង់មានរបៀបចម្លែក ណាចខាងបញ្ញាបស់មនុស្សគ្រូរមានកាន់ទុកជាអំណោយមកពីព្រះអុនកបង្កកិច្ចរបស់ ខ្លួន ហើយគ្រូរមានប្រវត្តិបុរាណក្នុងការបម្រើសេចក្តីពិត និងសេចក្តីសុចរិត; ប៉ុន្តែ នៅពេលដែលសេចក្តីអំនួត និងមហិច្ឆតាគ្រូរមានចិញ្ចឹមបំប៉ន ហើយមនុស្សលើកតម្កកើនឡើងស្ថិតិរបស់ខ្លួនឯងឲ្យខុសគ្នាជាងព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ នោះបញ្ញាអាចបង្កការខូចខាតធំជាងភាពល្អឯងខ្លួនទៅទៀត។ ដូច្នេះ វិទ្យាសាស្ត្រក្នុងក្រុមយើងមួយបច្ចុប្បន្ន ដែលបំផ្លាញជំនឿលើព្រះគម្ពីរ នឹងបង្ហាញថា មានបុរសិទ្ធភាពដូចគ្នាក្នុងការរៀបចំផ្សេងៗសម្រាប់ការទទួលយកអំណាច សម្មតិចឃ្លា ជាមួយនឹងទម្រង់ដ៏គួរឲ្យពេញចិត្តរបស់វា ដូចដែលការរកស៊ីមនុស្ស យមានចំណេះដឹងមានផ្លូវចិត្តក្នុងការប្រើប្រាស់ផ្សេងៗសម្រាប់ការពង្រីកអំណាចរបស់វា នៅក្នុងយុគសម័យ។»

«នៅក្នុងចលនាទាំងឡាយដែលកំពុងប្រព្រឹត្តទៅឥឡូវនេះនៅសហរដ្ឋអាមេរិក ដើម្បីបិទនាឲ្យស្ងាត់បំផុត និងទម្លាក់បុគ្គលិកបស់ពួកជំនុំទទួលបានការគាំទ្រពីរដ្ឋ ពួកប្រកួតស្ដេចកំពុងដើរតាមដំណើររបស់ពួកហ្នាបនីយម។ លើសពីនេះទៀត ពួកគេកំពុង ប្រើប្រាស់ឲ្យអំណាចសម្មតិចឃ្លាទទួលបានអធិភាពឡើងវិញនៅក្នុងអាមេរិកប្រកួត ស្ដេច ដែលនាងមានហត្ថលេខានៅក្នុងពិភពចាស់។

ហើយអ្វីដែលផ្ទុយនឹងចលនានេះមានន័យសំខាន់កាន់តែខ្លាំងនោះ គឺការពិតដែលថា គោលបំណងសំខាន់ដែលកំពុងគ្រូរមានគ្រោងទុក គឺការបង្កឲ្យគោរពការប្រារព្ធចុង អាទិត្យ—ជាទម្លាប់មួយដែលមានដើមកំណើតពីរដ្ឋ

ហើយដែលនាងអះអាងថាជាសញ្ញានៃអំណាចរបស់នាង។

នេះគឺជារឿងពិតណាស់សម្មតិចឃ្លា—វិញ្ញាណនៃការសម្របខ្លួនតាមទម្លាប់លោកិយ ការគោរពបុរាណវិទ្យារបស់មនុស្សឲ្យលឿនបន្តបញ្ញត្តិរបស់ព្រះ—ដែលកំពុងផ្សេងច្នៃ ក្នុងពួកជំនុំប្រកួតស្ដេច

និងនាំពួកគេទៅឲ្យផ្ទុយនឹងចលនាដូចគ្នានៃការលើកតម្កកើនឡើងអាទិត្យ ដែលអំណាចសម្មតិចឃ្លាមានផ្លូវចិត្តពួកគេ។»

«បុរសិទ្ធភាពអុនកមានយល់អំពីភូតាភាពទាំងឡាយដែលនឹងគ្រូរប្រវត្តិបុរាណក្នុងការប្រ យុទ្ធជនដែលនឹងមកដល់ឆាប់ៗនេះ គាត់គ្រាន់តែត្រូវតាមដានកំណត់ត្រាអំពីមធ្យោបាយទាំង ឡាយដែលក្រុមរួមមានបុរសិទ្ធភាពគោលបំណងដូចគ្នានោះក្នុងសម័យកាលកន្លង មកប៉ុណ្ណោះ។ បុរសិទ្ធភាពគាត់ចង់ដឹងថា ពួកកាតូលិក និងពួកប្រកួតស្ដេចដែលប្រម គ្នានឹងប្រព្រឹត្តចំពោះអស់អុនកដែលបដិសេធគោលលទ្ធិរបស់ពួកគេយ៉ាងដូចម្តេច នោះសូមឲ្យគាត់មើលវិញ្ញាណដែលក្រុមរួមមានសម្មតិចឃ្លាដែលផ្សេងស្របៗ និងចំពោះអុនកការពារចុងនៃនោះ។»

«ព្រះរាជក្រឹត្យ ក្រុមប្រឹក្សាទូទៅ និងបញ្ញត្តិរបស់សាសនាចក្រ ដែលគ្រូរមានគាំទ្រដោយអំណាចសាសនា

គឺជាដំណាច់នានាដែលនាំឲ្យពិធីបុណ្យរបស់ពួកមិនជឿព្រះនោះ ទទួលបានតំណែងដ៏មានកិត្តិយសនៅក្នុងពិភពគ្រឹស្តសាសនា។

វិធានការសាធារណៈដំបូងដែលបង្កឲ្យគោរពការរកស៊ីអាទិត្យ

គឺជាច្បាប់ដែលខនស្កងទីនមានបុរសាសន៍អនុម័ត។ (គ.ស. 321)

ព្រះរាជក្រឹត្យនេះត្រូវបានប្រើជាជននៅទីក្រុងសម្រាកនៅ

"ថ្ងៃដ៏គួរគោរពនៃព្រះអាទិត្យ"

ប៉ុន្តែតែងតែអនុញ្ញាតឱ្យបុរាណជននោះជនបទបន្តការងារកសិកម្មរបស់ខ្លួន។
ទោះបីជាតាមសារសំខាន់ វាជាច្បាប់របស់ពួកមិនជឿព្រះក៏ដោយ ក៏អធិរាជបានអនុវត្ត
វាបន្ទាប់ពីការទទួលយកគ្រិស្តសាសនារបស់ទ្រង់យ៉ាងគ្រឹមត្រង់បន្តបំណុលនោះ។»

«ព្រះរាជក្រឹត្យ

ដដែលមិនអាចបម្រើជាការជំនួសគ្នារបស់គ្នាសម្រាប់សិទ្ធិអំណាចដ៏ទៃទៀតបាននោះ
អ៊ីសប៊ើយស ជាប្រឹក្សាសម្រាប់ស្តេចក្រុងស្វីសដែលរកការពេញព្រះទ័យពីពួកមហាគុសគ្រ
ហើយជាមិត្តភក្តិស្និទ្ធនឹង និងជាអ្នកបំពេញចិត្តរបស់ក្នុងស្ថានទីនេះ ជាពិសេស
បានលើកឡើងនូវការអះអាងថា ព្រះគ្រិស្តបានផ្សព្វផ្សាយសេចក្តីប្រកាសនៃប្រវត្តិ
មិនមានសូម្បីតែក្នុងខ្លឹមសារក៏ដោយពីព្រះគម្ពីរ

ត្រូវបានយកមកបង្ហាញជាភស្តុតាងសម្រាប់គោលលទ្ធផលនេះឡើយ។
អ៊ីសប៊ើយសខ្លួនឯង ក៏ទទួលស្គាល់ដោយមិនដឹងខ្លួនអំពីភាពមិនពិតរបស់វា
ហើយចង់អូសបង្ហាញទៅកាន់អ្នកនិពន្ធពិតនៃការផ្តល់បុស្សនោះ។
គាត់និយាយថា៖ “គ្រប់ការទាំងអស់ ដដែលជាការពុំកិច្ចច្បាប់ផ្ទៃក្នុងនៃប្រវត្តិ
ការទាំងនេះយើងបានផ្សព្វផ្សាយទៅកាន់ថ្មបែបនេះអម្បាញ់ហើយ។”—Robert Cox,
Sabbath Laws and Sabbath Duties, page 538. ប៉ុន្តែ អំណះអំណាងអំពីថ្មនៃអធិក្រឹត្យ
ទោះបីមានមូលដ្ឋានយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏បានបម្រើជាកម្លាំងលើកទឹកចិត្តមនុស្ស
ស្វែងរកលាហានក្នុងការផ្លាស់ប្តូរនៃប្រវត្តិរបស់ព្រះអម្បាញ់។
អស់អ្នកណាដែលចង់ទទួលបានកិត្យតិរិយសព៌លនោះក៏
ក៏បានទទួលយកពិធីបុណ្យដ៏ពេញនិយមនោះ។»

«នៅពេលអំណាចសម្រាប់ប្រកាសត្រូវបង្កើតឡើងយ៉ាងមាំមួន
កិច្ចការលើកតម្កល់ផ្ទៃក្នុងនៃអធិក្រឹត្យក៏ត្រូវបានបន្តទៅទៀត។ មួយរយៈពេល
បុរាណជនបានប្រកាសការងារកសិកម្មនោះពេលដែលពួកគេមិនបានចូលរួមព្រះវិហារ
ហើយថ្មទើបរំពឹងទៅត្រូវបានចាត់ទុកថាជាថ្មនៃប្រវត្តិ។
ប៉ុន្តែការផ្តល់បុគ្គលត្រូវបានអនុវត្តឡើងជាបន្តបន្ទាប់។ អ្នកដដែលកាន់តំណែង
បរិសុទ្ធត្រូវបានហាមឃាត់មិនឱ្យនិយាយសម្តែងក្នុងវិវាទសិរីលាភមួយនៃថ្មនៃអធិ
ក្រឹត្យឡើយ។ មិនយូរប៉ុន្មាន បុគ្គលទាំងអស់ មិនថាមានឈ្មោះអ្វីក៏ដោយ
ត្រូវបានបញ្ជាឱ្យឈប់ពីការងារធម្មតា
ដោយមានទណ្ឌកម្មជាប្រភពនៃសម្រាប់មនុស្សសរសើរ
និងការវាយដំពីចំពោះអ្នកបម្រើ។ ក្រោយមក មានក្រឹត្យកំណត់ថា មនុស្សមានទ្រព្យ
យសមុបត្ថម្ភត្រូវទទួលបានដោយការហាត់បង្រៀនកណ្តាលនៃទ្រព្យយសមុបត្ថម្ភរបស់ខ្លួន;
ហើយជាទីបញ្ចប់ បុរសនិប្រឹក្សានេះត្រូវបានដឹងរួច
នោះពួកគេត្រូវតែត្រូវបានផ្ទេរឱ្យកុលាយជាទាសករ។ ចំណែកថ្មនាក់ជនក្រីក្រ
ត្រូវទទួលបានសេរីសេដ្ឋានរៀងរាល់ថ្ងៃ។»

«ការអនុវត្តទាំងឡាយក៏ត្រូវបានហៅមកប្រើផងដែរ។
ក្នុងចំណោមសេចក្តីអនុវត្តផ្សេងៗ មានសេចក្តីរាយការណ៍ថា
កសិករម្នាក់ដែលហៀបនឹងគ្រួសាររស់នៅបន្តនោះថ្មនៃអធិក្រឹត្យ
បានសម្រាកនិងគ្រួសាររបស់ខ្លួនដោយដក់ដូរ
ហើយដក់នោះបានជាប់ជានិច្ចនៅក្នុងដំណើរគាត់ ដល់ថ្មនាក់អស់រយៈពេលពីរឆ្នាំ
គាត់បានយកវាទៅជាមួយខ្លួនជានិច្ច “ដោយការឈឺចាប់
និងការអាម៉ាស់យ៉ាងខ្លាំងបំផុតរបស់គាត់។”—Francis West, Historical and Practical
Discourse on the Lord’s Day, ទំព័រ 174.»

«ក្រោយមក សម្មតចេញហោសច្ចៈក្រើននាំថា
សង្ឃបុរាណៗព្រះសហគមន៍គ្រូព្រះមានដល់អនុកដល់លោកបំពានថ្មងអោទិត្យ
ហើយផ្សេងៗពួកគេទៅកាន់ព្រះវិហារ និងអធិស្ឋាន
ដើម្បីបិទឲ្យពួកគេនៅមហន្តរាយធនាមួយមកលើខ្លួនឯង និងអនុកជិតខាង។
ក្រុមប្រឹក្សាសាសនាចក្រមួយមានលើកយកអំណះអំណាងមួយ
ដល់គ្រូព្រះបុរាណៗយ៉ាងទូលំទូលាយតាំងពីពេលនោះមក
សូមបិតដៃដោយពួកប្រូតេស្តង់ផងដែរ ថា ដោយសារមានមនុស្សស្រូវនេះហៅ
ខណៈពេលកំពុងជួបការនាំថ្មងអោទិត្យ ដូចនេះគ្រូព្រះត្រូវតែដោះស្រាយប្រើ
«វាចាសាសនា» ពួកមនុស្សជាន់ខ្ពស់សាសនាចក្រមានបុរសសន្តិថា «ថា
ការមិនគោរពថ្មងនៃរបស់ពួកគេ
មានបង្កឲ្យមានការមិនពេញព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះយ៉ាងខ្លាំងបំណុល»។ បន្ទាប់មក
ក៏មានការអំពាវនាវឲ្យសង្ឃ និងអនុកបម្រើព្រះបន្ទូល សុគត
និងព្រះអង្គតម្កល់ទាំងឡាយ ព្រមទាំងប្រជាជនស្នាក់នៅក្នុងទាំងអស់
«ប្រើប្រាស់ការខិតខំប្រឹងប្រែង និងការប្រុងប្រយ័ត្នអស់ពីសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន
ដើម្បីឲ្យថ្មងនៃគ្រូព្រះសង្ឃឡើងវិញទៅកាន់កិត្យសរសេរ
ហើយដើម្បីបិទកិត្យសន្តិសុខសាសនា គ្រូព្រះគោរពអនុវត្តដោយកុត្តិកាព្រះបូជ
ឲ្យកាន់តែថ្លៃថ្លើមចាប់ពីពេលនោះតទៅ»។—Thomas Morer, Discourse in Six
Dialogues on the Name, Notion, and Observation of the Lord's Day, ទំព័រ 271។

ដោយយើងឃើញថា ក្រឹត្យសម្រេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាទាំងឡាយមិនគ្រប់គ្រាន់
អាជ្ញាធរខាងលោកីយ៍គ្រូព្រះសង្ឃស្នើសុំឲ្យចេញព្រះរាជក្រឹត្យមួយ
ដល់នឹងជួបប្រជាជនមានសេចក្តីភ័យខ្លាចដល់ក្នុងចិត្ត
ហើយបង្កឲ្យពួកគេឲ្យរៀបចំការងារនាំថ្មងអោទិត្យ។
នាំក្នុងសន្តិសុខសាសនាមួយដល់មានប្រព្រឹត្តឡើងនាំទីក្រុងរ៉ូម
សេចក្តីសម្រេចទាំងអស់ពីមុនគ្រូព្រះបញ្ជាក់ឡើងវិញដោយកម្រិត
និងដោយភាពឱឡារិកកាន់តែខ្លាំង។
សេចក្តីសម្រេចទាំងនោះក៏គ្រូព្រះបញ្ជូនទៅក្នុងច្បាប់សាសនាចក្រ ហើយគ្រូព្រះ
អនុវត្តដោយអាជ្ញាធរសិល្បៈទាំងសាសនាគ្រឹស្តសាសនិកសុទ្ធជ្រៅទាំងមូល។ (See
Heylyn, History of the Sabbath, pt. 2, ch. 5, sec. 7.)

ទោះជាយ៉ាងណា ការខ្វះអំណាចអះអាងពីព្រះគម្ពីរសម្រាប់ការកាន់ថ្មងអោទិត្យ
មានបណ្តាលឲ្យមានការខុសគ្នាអង្វែងមិនតិចឡើយ។ ប្រជាជនមានស្មារតីសិទ្ធិរបស់គ្រូ
របស់ពួកគេក្នុងការដាក់ចោលសេចក្តីប្រកាសយ៉ាងច្បាស់លាស់របស់ព្រះយេស៊ូវថា
«ថ្មងទីប្រាំពីរ ជាថ្មងស្របប្រើរបស់ព្រះអម្ចាស់ជាព្រះរបស់អនុក»
ដើម្បីបិទព្រះថ្មងរបស់ព្រះអោទិត្យ។
ដើម្បីបិទព្រះថ្មងខាតនៃសក្ខីភាពពីព្រះគម្ពីរ
វិធានការផ្សេងៗទៀតគឺជាការចាំបាច់។
អនុកតស្លឹមតិយ៉ាងក្នុងក្រុមប្រឹក្សាសាសនាមួយដល់ថ្មងអោទិត្យ
ដល់នាំប្រហែលថ្មងសត្រុសទីដប់ពីរ មានមកទស្សនាពួកជំនុំនាំប្រទេសអង់គ្លេស
គ្រូព្រះប្រឆាំងដោយសាសនាស្នាក់នៅក្នុងសម្រាប់សេចក្តីពិត;
ហើយការខិតខំរបស់គាត់ក៏ត្រូវបានផ្តោតខ្លាំងណាស់
ដល់ថ្មងគាត់មានច្បាស់ពេញពីប្រទេសនោះមួយរយៈ ហើយស្រុះស្រងៃរកមធ្យោបាយណា
មួយដើម្បីបង្កឲ្យគេទទួលបានការបង្រៀនរបស់គាត់។ នៅពេលគាត់ត្រឡប់មកវិញ
ការខ្វះខាតនោះគ្រូព្រះបញ្ជា ហើយក្នុងការងារបន្ទាប់របស់គាត់
គាត់មានជួបប្រទះជោគជ័យកាន់តែថ្លៃថ្លើម។ គាត់មាននាយកមកជាមួយនូវមួយ

ដដែលអះអាងថាមកពីព្រះផ្ទាល់ ដដែលមានបញ្ញត្តិចាំបាច់សម្រាប់ការកាន់ថ្មងៃអាទិត្យ
ព្រមទាំងសចក្កគឺគំរាមដ៏គួរឲ្យភ័យខ្លាច
ដើម្បីបិទផ្លូវឲ្យអ្នកមិនគោរពភ័យគង់សុលុត។ ឯកសារដ៏មានតម្លៃនៃ—ជាការកុល
ងបន្ទូលដ៏ទាបថា កមិនខុសពីស្តេចប្រដាប់ដៃវាគាំទ្រនោះឡើយ—គួរឲ្យមាននិយាយថាមាន
ផលកំច្រើនពីស្តេចស្នាម ហើយគួរឲ្យមានការយល់ឃើញនៃក្រុងយូសាឡីម
លើអាសនៈរបស់សន្តតស៊ីមអ្នក នៅក្នុងក្រុង។ ប៉ុន្តែ តាមការពិត
ព្រះរាជវាំងបុរេបុរសសាសនានៅទីក្រុងរ៉ូម គឺជាបុរេពង្សនៃវាមានចេញមក។
ការបោះកបញ្ចេញនៃ និងការកុលងបន្ទូល ដើម្បីបិទផ្លូវឲ្យអំណាច
និងសចក្កក្នុងរឿងរបស់ពួកជំនុំ
គួរឲ្យមានឋានៈក្នុងប្រាជ្ញាចិត្តថាជាការស្របច្បាប់នៃគំរាមយុគសម័យ។

«សំបុត្រមូលនោះមានហាមឃាត់ការធ្វើការងារចាប់ពីម៉ោងទីបួន គឺម៉ោងបីសៀវ
នៃថ្ងៃសៅរ៍សៀវ រហូតដល់ព្រះអាទិត្យរះនៅថ្ងៃច័ន្ទ;
ហើយអំណាចរបស់គួរឲ្យមានបុរាណថា គួរឲ្យមានបញ្ជាក់ដោយអពុភូតហេតុជាច្រើន។
គោរពការណ៍ថា មនុស្សដដែលធ្វើការហួសពីម៉ោងដែលមានកំណត់
គួរឲ្យមានការប្រហារដោយជំងឺឱន។
អ្នកក៏មិនមែនជាមនុស្សដែលមានពុទ្ធិយោមក៏មិនសូវរបស់ខ្លួន មានយល់ឃើញថា
ជំនួសឲ្យមុន មានឈាមហូរចេញមកជាខ្ពស់ដូចទន្លេ
ហើយកងម៉ាស៊ីនក៏កំណត់ស្រដៀង ទោះបីជាទឹកហូរខ្ពស់ក៏ដោយ។
ស្ត្រីម្នាក់ដែលមានដាក់មុននៃប័ង្កចូលក្នុងឡ
មានយល់ឃើញថាវាទៅរកនៃពេលយកចេញ
បើទោះបីឡក្នុងក្រុងក៏នៅឡើយខ្ពស់ណាស់ក៏ដោយ។
ស្ត្រីម្នាក់ទៀតដែលមានរបៀបចម្រើននៃប័ង្កសម្រាប់ដុតនៅម៉ោងទីបួន
ប៉ុន្តែមានសម្រេចចិត្តទុកវាចោលរហូតដល់ថ្ងៃច័ន្ទ មានយល់ឃើញថាបន្ទាប់
វាគួរឲ្យមានផ្ទុះប័ង្ក ហើយមានដុតដោយអំណាចដ៏ទេវភាព។
បុរសម្នាក់ដែលមានដុតប័ង្កបន្ទាប់ពីម៉ោងទីបួននៃថ្ងៃសៅរ៍ មានយល់ឃើញថា
នៃពេលគាត់បំបែកវានៅព្រឹកបន្ទាប់ មានឈាមហូរចេញពីវា។
ដោយការបង្កកើតឡើងប្រឌិតដ៏អសារបុរេយោជន៍
និងពោរពេញដោយអបិយជនឡើងដូចនេះ
អ្នកគាំទ្រថ្មងៃអាទិត្យមានខិតខំប្រឹងប្រែងបង្កកើតភាពបរិសុទ្ធរបស់វា។ (សូមមើល
Roger de Hoveden, Annals, vol. 2, pp. 526–530.)»

នៅបុរេសេសុកុតឡនៃ ដូចជានៅបុរេសេសេអង់គុលសេផងដៃ
ការគោរពយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះថ្មងៃអាទិត្យកាន់តែខ្ពស់ឡើង
គួរឲ្យមានធានាឡើងដោយគ្រប់គ្រងជាមួយវានូវផ្ទុះកែច្នៃថ្មងៃស្របបំប៉នបុរាណ។ ប៉ុន្តែ
ពេលរលោងលើកម្រឡើយកុសាទុកជាបរិសុទ្ធ នោះខុសគ្នា។
ព្រះរាជគ្រឹះកុយមួយពីស្តេចនៃបុរេសេសុកុតឡនៃ មានបុរាណថា «ថ្មងៃសៅរ៍
ចាប់ពីម៉ោងដប់ពីរថ្ងៃត្រង់ទៅ គួរឲ្យមានរាប់ទុកថាជាបរិសុទ្ធ» ហើយថា
គ្មាននរណាម្នាក់ ចាប់ពីពេលនោះរហូតដល់ព្រឹកថ្ងៃច័ន្ទ
គួរឲ្យឈ្លបក្នុងកិច្ចការលោកិយឡើយ។—Morer, ទំព័រ 290, 291.

«ប៉ុន្តែ
ទោះបីមានការខិតខំទាំងអស់ដើម្បីបង្កកើតភាពបរិសុទ្ធនៃថ្មងៃអាទិត្យក៏ដោយ ក៏
ពួកហ្នាបសាសនិកខ្លួនឯងមានសារភាពជាសាធារណៈអំពីសិទ្ធិអំណាចដ៏ទេវភាពនៃថ្មងៃសៅរ៍
បំប៉ន និងអំពីបុរេពង្សនៃវាជាមនុស្សស្នេហាប្រដាប់ដៃវាគាំទ្រដដែលមានមកជំនួសវា។

នៃសក្តិសុទ្ធិដំបូងមួយ ក្រុមប្រឹក្សាប៉ាបមួយមានបុរាណយ៉ាងច្បាស់ថា៖
“សូមឱ្យគ្រីស្ទបរិស័ទទាំងអស់ចងចាំថា
ថ្ងៃទីប្រាំពីរត្រូវបានព្រះជាម្ចាស់ញែកឱ្យបរិសុទ្ធ ហើយត្រូវបានទទួលយក
និងកាន់តាម មិនមែនតែដោយពួកយូដាប៉ុណ្ណោះទេ
ប៉ុន្តែដោយអ្នកដទៃទាំងអស់ដែលអះអាងថាគោរពបូជាព្រះដដែរ ទោះយ៉ាងណា យើង
ជាគ្រីស្ទបរិស័ទមានផលសំបូរថ្ងៃសប្តិហែបប្រើប្រាស់ពួកគេមកជាថ្ងៃរបស់ព្រះអម្ចាស់។” —
bid., ទំព័រ 281, 282។ អ្នកដទៃកំពុងលូកលាន់ចូលក្នុងក្រុមប្រឹក្សាដ៏ទៃភាព
មិនមែនជាអ្នកមិនដឹងអំពីលក្ខណៈនៃការងាររបស់ខ្លួនឡើយ។
ពួកគេកំពុងតែតាំងខ្លួនឯងឡើងដោយចេតនា ឱ្យនិយាយនូវព្រះជាម្ចាស់។»

«ឧទាហរណ៍ដ៏គួរឱ្យកញ្ឆក់ផ្ទាល់មួយអំពីគោលនយោបាយរបស់ក្រុងរ៉ូមចំពោះអ្នកដ
ដែលមិនយល់ស្របជាមួយនាង
ត្រូវបានបង្ហាញឱ្យយើងឃើញនៅក្នុងការប្រៀបធៀបនៃយុទ្ធសាស្ត្រ
និងបង្ការឈាមលើពួកវាលំដិនស៊ីស ដដែលក្នុងចំណោមពួកគេ
មានខ្លះជាអ្នកគោរពថ្ងៃសប្តិហែបប្រើប្រាស់។
អ្នកដទៃទៀតក៏មានរងទុក្ខក្នុងរបៀបស្រដៀងគ្នានេះ
ដោយសារភាពស្មោះត្រង់របស់ពួកគេចំពោះបញ្ញត្តិទីបួន។
បុរសគ្រីស្ទានក្រុមជំនុំទាំងឡាយនៃអត្ថប្រយោជន៍ និងអាប៊ីស៊ីន
មានន័យសំខាន់ជាពិសេស។ នៅកណ្តាលភាពងងឹតនៃយុគសម័យងងឹត
ពួកគេគ្រីស្ទាននៃអាហ្ស៊ីកកណ្តាលត្រូវបានពិភពលោកមើលមិនឃើញ
និងបំភ្លេចចោល ហើយអស់រយៈពេលជាច្រើនសតវត្ស
ពួកគេបានរីករាយនឹងសីលធម៌ក្នុងការអនុវត្តសេចក្តីជំនឿរបស់ខ្លួន។
ប៉ុន្តែនៅទីបំផុត ក្រុងរ៉ូមមានដឹងអំពីការមានស្តាប់របស់ពួកគេ ហើយមិនយូរប៉ុន្មាន
អធិរាជនៃអាប៊ីស៊ីនត្រូវបានលុបបំបាត់ឱ្យទទួលបានសុភាពសម្រេចថាបាបជាតំណាងរបស់ព្រះគ្រី
ស្ទ។ សម្រាប់ទានផ្តល់ឱ្យទៀតក៏មានកំរិតតាមមកដដែរ។»

មានព្រះរាជក្រឹត្យមួយត្រូវបានបុរាណ ហាមឃាត់ការរក្សាថ្ងៃសប្តិហែបប្រើប្រាស់
ដោយកំណត់ទណ្ឌឧកម្មយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់បុគ្គល។ (សូមមើល Michael Geddes, Church
History of Ethiopia, ទំព័រ 311, 312។) ប៉ុន្តែ អំពើឧក្រិដ្ឋបំណាច់សម្រេចថាបាប
មិនយូរប៉ុន្មានបានក្លាយទៅជានីមួយៗធ្ងន់ធ្ងរ និងឈឺចាប់យ៉ាងខ្លាំង
ដល់ជនកំរិតអាប៊ីស៊ីនបានសម្រេចចិត្តបំបែកវាចេញពីក្រុមរបស់ពួកគេ។
បន្ទាប់ពីការតស៊ូដ៏គួរឱ្យរន្ធត់មួយ
ពួកគេយ៉ាងនិយមត្រូវបានបណ្តេញចេញពីអាណាចក្ររបស់ពួកគេ
ហើយសេចក្តីជំនឿបុរាណត្រូវបានសុំការឡើងវិញ។
ពួកជំនុំទាំងឡាយអរសប្បាយក្នុងសីលធម៌របស់ខ្លួន
ហើយពួកគេមិនដែលប្រើប្រាស់នូវសេចក្តីជំនឿអំពីការបញ្ជូនទោស
ការលង់ជំនឿខុសបែបហិណ្ឌូ និងអំណាចផ្តាច់ការរបស់រ៉ូមឡើយ។
នៅក្នុងដំណើរអាណាចក្រដាច់ស្រយាលរបស់ពួកគេ
ពួកគេពេញចិត្តនឹងស្ថិតិនៃទីនោះ
ដោយមិនត្រូវបានគេស្មោះត្រង់ចំពោះសាសនាចក្រគ្រីស្ទាននៃសេសសល់។

«ពួកជំនុំទាំងឡាយនៃអាហ្ស៊ីកកណ្តាលបានកាន់កាប់ថ្ងៃសប្តិហែបប្រើប្រាស់ ដូចដែលពួកជំនុំប៉ាបបានកាន់កាប់
ពេលនាងផលកំចូលទៅក្នុងការកុបត់សាសនាយ៉ាងពេញលេញ។
ខណៈដែលពួកគេបានរក្សាថ្ងៃទីប្រាំពីរ
ដោយស្ថាប័នបង្កាបតាមព្រះបញ្ញត្តិរបស់ព្រះ»

ពួកគេក៏មានរៀបចំការងារនោះផងដែរ អាទិត្យ
សរុបតាមទំនៀមទម្លាប់របស់ពួកជំនុំ។ ក្រោយពីទទួលបានអំណាចកំពូលហើយ
រួមមានជាន់ឈរលើចុងសែប៊ុប័ររបស់ព្រះ ដើម្បីបើកតម្កល់ក្នុងផ្ទះរបស់ខ្លួនឯង;
ប៉ុន្តែក៏ត្រូវដំឡើងឡើងវិញ ដល់មានលាក់ខ្លួនអស់រយៈពេលជិតមួយពាន់ឆ្នាំ
មិនបានចូលរួមក្នុងការរៀបចំសាសនានេះឡើយ។
នោះពេលដែលគួរមាននាំឲ្យស្ថិតក្នុងអំណាចគ្រប់គ្រងរបស់រួម
ពួកគេត្រូវបានបង្ខំឲ្យទុកចោលចុងសែប៊ុប័រពិត
ហើយលើកតម្កល់ក្នុងផ្ទះសែប៊ុប័រក្នុងក្រុង;
ប៉ុន្តែក៏ត្រូវបន្តទប់ពីពួកគេទទួលបានឯករាជ្យរបស់ខ្លួនវិញ
ពួកគេក៏មានត្រូវប្រកាន់ការស្តាប់បង្គាប់តាមព្រះបញ្ញត្តិគ្រប់វិញ»។

«កំណត់ត្រាទាំងនេះអំពីអតីតកាល
បង្ហាញយ៉ាងច្បាស់នូវសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់រួមចំពោះចុងសែប៊ុប័រពិត
និងចំពោះអ្នកការពាររបស់វា ព្រមទាំងមធ្យោបាយដែលនាងប្រើ
ដើម្បីបើកកិត្យសិរស្តដល់ស្ថាប័នដែលនាងបានបង្កើតឡើង។
ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះបង្កើនថា ហេតុការណ៍ទាំងនេះនឹងត្រូវកើតឡើងមុនទៀត
នោះពេលដែលពួកយើងកាន់កាប់ និងពួកយើងស្រុក ដឹងរួមគ្នា
ដើម្បីបើកតម្កល់ក្នុងផ្ទះអាទិត្យ។»

«ទំនាយក្នុងវិវរណៈ 13 ប្រកាសថា
អំណាចដែលតំណាងដោយសក្តិសាហាវមានសុនដៃដូចកូនចៀម នឹងបណ្តាលឲ្យ “ជននៃដី
និងអស់អ្នកដទៃដែលរស់នៅលើដីនៃដីនោះ”
ថ្វាយបង្គំដល់សាសនាចក្រវិញ—ដែលនោះទីនោះគួរមានតំណាងដោយសក្តិសាហាវ
“ដូចខ្លួនដំបង”។ សក្តិសាហាវមានសុនដៃពីរនោះ ក៏ត្រូវនិយាយ
“ទៅកាន់អស់អ្នកដទៃដែលរស់នៅលើដីនៃដី
ថាពួកគេត្រូវតែប្រើប្រាស់ណាមួយសម្រាប់សក្តិសាហាវនោះ” ផងដែរ;
ហើយលើសពីនេះទៀត វាត្រូវបង្កើតបង្កើតសុខុមាលភាពអស់ “ទាំងកូនទាំងធំ
ទាំងអ្នកមានទាំងអ្នកក្រ ទាំងអ្នកស្រីទាំងអ្នកប្រុស”
ឲ្យទទួលបានសញ្ញារបស់សក្តិសាហាវ។ វិវរណៈ 13:11-16។ បានបង្ហាញហើយថា
សហរដ្ឋអាមេរិក
គឺជាអំណាចដែលគួរមានតំណាងដោយសក្តិសាហាវមានសុនដៃដូចកូនចៀម
ហើយទំនាយនេះនឹងមានសម្រេច
នោះពេលសហរដ្ឋអាមេរិកអនុវត្តការកសាងអាទិត្យជាបង្កំ ដល់រួមអះអាងថា
ជាការទទួលស្គាល់ជាពិសេសចំពោះអធិបតេយ្យភាពរបស់នាង។
ប៉ុន្តែក៏ត្រូវដំឡើងឡើងវិញដល់សាសនាចក្រវិញនេះ
សហរដ្ឋអាមេរិកនឹងមិនឈរតែម្នាក់ឯងឡើយ។ ឥឡូវពលរដ្ឋរួមនោះក្នុងបណ្តាបុរ
ទសេដ្ឋកិច្ចរបស់ខ្លួនស្គាល់អំណាចគ្រប់គ្រងរបស់នាងនោះតែឆ្ងាយពីការត្រូវបានបំផុស
ញាតិអស់ស្រេច។ ហើយទំនាយមានទុកជាមុនអំពីការស្តារឡើងវិញនៃអំណាចរបស់នាង។
“ខ្ញុំបានឃើញក្រហមមួយរបស់វា ដូចជាត្រូវប្តូរដល់ស្ថាប័ន;
ហើយប្តូរដ៏សាហាវរបស់វាបានជាស្ថាប័នស្រដៀងវិញ;
ហើយលោកិយទាំងមូលបាននឹកអស្ចារ្យតាមសក្តិសាហាវនោះ។” ខ 3។
ការបង្កើតប្តូរដ៏សាហាវនោះ សំដៅទៅលើការដួលរលំនៃសាសនាចក្រវិញនោះឆ្នាំ 1798។
បន្តទប់ពីនេះ ដូចព្យាករណ៍មាននិយាយថា
“ប្តូរដ៏សាហាវរបស់វាបានជាស្ថាប័នស្រដៀងវិញ;
ហើយលោកិយទាំងមូលបាននឹកអស្ចារ្យតាមសក្តិសាហាវនោះ។”

ប៉ុលហានចូលដៃយ៉ាងច្បាស់ថា “មនុស្សសន្តិភាពហែហែ”
នឹងបន្តរហូតដល់ការយាងមកដល់លើកទីពីរ។ 2 ថ្ងៃសៅរ៍ 2:3-8។
រហូតដល់ចុងបញ្ចប់បំផុតនៃកាលវេលា
វានឹងបន្តការងារនៃការបោះបង្ហាញនោះទៅមុខ។
ហើយអ្នកនិពន្ធជីវិតវិរាដៈក៏ប្រកាសដែរ ដោយសំដៅទៅលើសាសនាចក្ររួមថា៖
“អស់អ្នកដដែលរស់នៅលើផែនដីនឹងថ្វាយបង្គំគំរាម
គឺអស់អ្នកដដែលរស់នៅលើពួកគេមិនបានកត់ទុកនៅក្នុងសង្ឃឹរភាពជីវិត។” វិរាដៈ
13:8។ ទាំងក្នុងពិភពចាស់ និងក្នុងពិភពថ្មី
សាសនាចក្ររួមនឹងទទួលបានការគោរពសក្ការៈ
តាមរយៈកិត្តិយសដែលបានផ្តល់ដល់ស្តេចម្ចាស់អែទីប្រយ
ដដែលផ្អាកកែប្រែប៉ុណ្ណោះលើសិទ្ធិអំណាចរបស់សាសនាចក្ររួមប៉ុណ្ណោះ។»

«ចាប់តាំងពីកំណើតសត្វគ្រប់ប្រភេទមក អ្នកសិក្សាព្រះបន្ទូលទំនាយនៃសហ
ដុបអាមេរិកបាននាំសក្តិភាពនេះទៅកាន់ពិភពលោក។
នៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍ដ៏ល្អកំពុងកើតមានឥឡូវនេះ គេឃើញការរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័ស
នៃការងារនេះទៅកាន់ការសម្រេចពេញលេញនៃសេចក្តីទំនាយនោះ។
ក្នុងចំណោមគ្រូបង្រៀនបុរាណសាស្ត្រ ក៏មានការអះអាងដូចគ្នាអំពីសិទ្ធិអំណាចដ៏ទៃ
ភាពសម្រាប់ការរក្សាថ្វាយអែទីប្រយផងដែរ
ហើយក៏មានការខ្វះខាតក្នុងការប្រកាសពីបទគម្ពីរដូចគ្នាផងដែរ
ដូចជាមេដឹកនាំហាល់ដដែលបានប្រកាសពីអំណាចរបស់ខ្លួនឡើង
ដើម្បីបិទសក្តានុពលនៃព្រះបញ្ញត្តិមួយពីព្រះជាម្ចាស់។ ការអះអាងថា
ការរីកចម្រើននៃសេចក្តីសង្ឃឹមរបស់ព្រះជាម្ចាស់គួរឲ្យមានដាក់ទៅលើមនុស្ស
ពីព្រោះពួកគេបានរំលោភលើសប្បុរសធម៌អែទីប្រយ នឹងគួរឲ្យមាននិយាយឡើងវិញ;
ឥឡូវនេះវាកំពុងចាប់ផ្តើមដើមគួរឲ្យមានជំរុញច្បាស់លាស់។
ហើយចលនាមួយដើម្បីអនុវត្តឲ្យមានការកាន់តាមការរក្សាថ្វាយអែទីប្រយ
កំពុងតែទទួលបានឥទ្ធិពលយ៉ាងឆាប់រហ័ស។»

«សាសនាចក្ររួមមានភាពអស្ចារ្យក្នុងបុរាណវិទ្យា និងឧបាយកលរបស់នាង។
នាងអាចអានដឹងនូវអ្វីដែលនឹងកើតឡើង។ នាងរង់ចាំពេលវេលារបស់នាង
ដោយឃើញថា សាសនាចក្របុរាណសាស្ត្រកំពុងថ្វាយកិត្តិយសដល់នាង
តាមរយៈការទទួលយកថ្វាយសេចក្តីសង្ឃឹមពី ហើយថាពួកគេកំពុងរៀបចំអនុវត្តបង្កើន
ដោយប្រើប្រាស់ធម៌សាសនាដដែលនាងផ្ទាល់បានប្រើកាលពីសម័យមុនៗ។
អស់អ្នកដដែលបដិសេធនូវសេចក្តីពិត
នៃទីបំផុតនឹងស្តង់ដារកម្រិតនៃអំណាចដដែលអះអាងខ្លួនឯងថាមិនអាចខុសបាននេះ
ដើម្បីបិទសក្តានុពលស្តេចម្ចាស់មួយដែលមានដើមកំណើតពីនាង។
ការដដែលនាងនឹងមកជួយពួកបុរាណសាស្ត្រក្នុងការងារនេះដោយឆាប់រហ័សយ៉ាងណា
គឺមិនពិបាកសន្មតឡើយ។ តើអ្នកណាដែលនឹងលុបបំបាត់មេដឹកនាំសម្តេចហ្នឹងពីរូប
រៀបចំនោះស្រាប់ជាមួយអ្នកទាំងឡាយដែលមិនស្គាល់បង្កគាប់សាសនាចក្ររួម?»

ព្រះវិហារ៉ូម៉ាងកាកូលីក ជាមួយនឹងសាខា
និងការពង្រីកទាំងអស់របស់ខ្លួននៃទូទាំងពិភពលោក
បង្កើតជាអង្គការដ៏ធំមហិមាមួយ ក្រោមការគ្រប់គ្រងនៃអាសនៈសម្តេចហ្នឹង
និងគួរឲ្យមានរៀបចំឡើងដើម្បីបិទសក្តានុពលបុរាណសាស្ត្ររបស់អាសនៈនោះ។
អ្នកដៀវបំណាច់នាគំរាមរបស់វា នៅគ្រប់ប្រទេសលើសកលលោក គួរឲ្យមានបង្កើនឲ្យបាន
រាក់ទុកខ្លួនថាជាបំណាច់ព្រះកិត្តិយសក្នុងការសម្តែងនូវចំណេះដឹងសម្តេចហ្នឹង។

ទោះបីជាពួកគេមានសញ្ញាជាតិ ឬរស់នៅក្នុងរដ្ឋឯកភាពណាក៏ដោយ
ពួកគេត្រូវបានចាត់ទុកអំណាចរបស់ពួកវិហារថាខុសគ្នាជាងអំណាចទាំងអស់ផ្សេងទៀត។
ទោះបីជាពួកគេអាចស្របចងដោយបុគ្គលិកក្នុងភាពចំពោះរដ្ឋប័ក្ខដោយ
ក៏នៅពីក្រោយសម្បជនៈ
នោះតែមានពាក្យបុគ្គលិកនៃការគោរពបុរិសតុតិកាម្យ៉ាង ដដែលនោះលើពួកគេចេញ
ពីពាក្យសន្យាទាំងអស់ណាដែលផ្ទុយនឹងផលប្រយោជន៍របស់នាង។

«បុរិសតុតិកាសុគត្តវិសក្ខីភាពអំពីការខិតខំប្រឹងប្រែងដោយលុបចិត្ត
និងដោយការអត់ធ្មត់ជាប់លាប់របស់នាង
ក្នុងការបញ្ចូលខ្លួនឯងចូលទៅក្នុងកិច្ចការរបស់បណ្តាជាតិទាំងឡាយ;
ហើយកាលណាមានទទួលទីតាំងឈរជើងមួយហើយ
នាងក៏បន្តលើកស្ទួយគោលបំណងរបស់ខ្លួនឯង
ទោះបីដល់ចំណុចនាក់នាំឲ្យមានវិនាសកម្មរបស់ពួកអង្គមុច្ចាស់ទាំងឡាយ
និងប្រជាជនក៏ដោយ។ នៅឆ្នាំ 1204 សម្តេចប៉ាប Innocent III បានទាមទារពី Peter II
ស្តេចនៃ Arragon នូវសម្បជន៍អស្ចារ្យដូចតទៅនេះ៖ “ឪពុក Peter ស្តេចរបស់ជនជាតិ
Arragon សូមប្រកាស និងសន្យាថា នឹងសូមទៅក្នុង
និងគោរពតាមជានិច្ចចំពោះមុច្ចាស់របស់ខ្ញុំ គឺសម្តេចប៉ាប Innocent
ចំពោះអ្នកសុំនឹងតំណែងកាតូលិករបស់លោក និងចំពោះសាសនាចក្រមួយ ហើយនឹងរក
សាសនារបស់ខ្ញុំដោយសូមទៅក្នុងឲ្យស្ថិតនៅក្នុងការគោរពតាមលោក
ដោយការពារជនភៀក្ត្រកាតូលិក
និងបៀតបៀនអំពីវិវាទដ៏ស្មុគស្មាញរបស់ពួកសាសនាខ្មុសគ្នា។”—John Dowling, The
History of Romanism, b. 5, ch. 6, sec.

«៥៥. នេះសូមបញ្ជាក់នឹងការអះអាងទាក់ទងនឹងអំណាចរបស់សម្តេចសង្ឃម្យ៉ាងថា
«វាជាការស្របច្បាប់សម្រាប់គាត់ក្នុងការដកអធិរាជចេញពីតំណែង» ហើយ «ថាគាត់អាច
ដោះលែងបណ្តាប្រជារាស្ត្រពីភក្តីភាពរបស់ពួកគេចំពោះអ្នកគ្រប់គ្រងអយុត្តិធម៌
»។—Mosheim, b. 3, cent. 11, pt. 2, ch. 2, sec. 9, note 17.»

«ហើយសូមឲ្យគេចងចាំថា នេះជាការអ្នកអះអាងរបស់ទីក្រុងរ៉ូមថា
នាងមិនដែលផ្តល់បុគ្គលិកឡើយ។ គោលការណ៍របស់ Gregory VII និង Innocent III
នោះតែងតែគោលការណ៍របស់សាសនាចក្រកាតូលិករ៉ូមដដែល។
ហើយបើនាងមានអំណាចតែប៉ុណ្ណោះ នាងនឹងយកគោលការណ៍ទាំងនោះមកអនុវត្ត
តាមដោយកម្លាំងខ្លាំងដូចគ្នានឹងសត្រូវក្នុងកន្លងមកដដែល។
ពួកប្រូតេស្តង់មិនសូវដឹងឡើយថា ពួកគេកំពុងផ្ទុយពីអ្វី នៅពេលពួកគេស្មើទទួលយក
ជំនួយពីទីក្រុងរ៉ូមក្នុងកិច្ចការលើកតម្កើងថ្មីនៃអំណាច។
ខណៈដែលពួកគេកំពុងតែផ្តោតចិត្តលើការសម្រេចគោលបំណងរបស់ខ្លួន
ទីក្រុងរ៉ូមកំពុងមានបំណងសង្វាទ្បើងវិញនូវអំណាចរបស់នាង
ដើម្បីយកមកវិញនូវឧត្តមភាពដែលបានបាត់បង់ទៅ។
សូមឲ្យគេចងចាំការណ៍នេះក្នុងបណ្តាបង្កកើតឡើងមុតងនៃសហរដ្ឋអាមេរិកថា
សាសនាចក្រអាចប្រើ ឬគ្រប់គ្រងអំណាចរបស់រដ្ឋបាន;
ថាការអនុវត្តសាសនាអាចក្លាយជាបង្កខ្លាំងដោយច្បាប់世俗; សរុបមកថា
អំណាចរបស់សាសនាចក្រ និងរដ្ឋប្រគល់ឲ្យបង្កបង្កើនលើមនសិការ នោះជួយជម្រុញរបស់ទីក្រុង
រ៉ូមនៃក្នុងបុរេសេនេបុរាណដ៏សម្រេចជាក់ជាមិនខាន។»

«ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះមានផ្ទុកលំអ្នកមានអំពីគ្រោះថ្នាក់ដល់កំពុងខិតមកដល់ហើយ;
បើការព្រមាននេះត្រូវបានមិនអើពើ នោះពិភពប្បូតស្ដេចនឹងបានដឹងថា
គោលបំណងរបស់ទីក្រុងរ៉ូមពិតប្រាកដជាអ្វី
លុះត្រាតែយើងពេញចិត្តក្នុងការរួចផុតពីអន្ទាក់នោះ។
នាងកំពុងរីកចម្រើនទៅក្នុងអំណាចដោយសង្ឃឹមស្មោះត្រង់។
គោលលទ្ធិរបស់នាងកំពុងបញ្ចេញឥទ្ធិពលរបស់វានៅក្នុងសាលានីតិបញ្ញត្តិ
នៃក្រុងពួកជំនុំ និងនៅក្នុងចិត្តរបស់មនុស្សទាំងឡាយ។
នាងកំពុងសង់ឡើងនូវសំណង់ខ្ពស់ជាងមហិមារបស់នាង
ដល់នូវក្រុងទីផ្សារសម្បូរនូវសំណង់ទាំងនោះ
ការបៀតបៀនដូចកាលមុនរបស់នាងនឹងត្រូវផ្ទុះឡើងមុនទៀត។ ដោយល្អចលាក់
ហើយដោយគ្មានអ្នកណាសង្ស័យ នាងកំពុងពង្រីកមុលាងរបស់នាង
ដើម្បីបង្ហាញគោលដៅផ្ទាល់ខ្លួនរបស់នាង
នូវពេលវេលាមកដល់សម្រាប់នាងវាយប្រហារ។ អ្វីទាំងអស់ដល់នាងប្រាថ្នា
គឺទីតាំងអំណាចដ៏ល្អមួយ ហើយទីតាំងនោះកំពុងត្រូវបានផ្ទុកលំអ្នកនាងរួចហើយ។
យើងនឹងឃើញឆាប់ៗនេះ ហើយនឹងមានអារម្មណ៍ឆាប់ៗនេះថា
គោលបំណងរបស់នាងគឺជាអ្វី។ អ្នកណាក៏ដោយដល់នឹងជឿ
និងគោរពតាមព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ ដោយហេតុនេះនឹងទទួលបានការកិះដៀល
និងការបៀតបៀន»។ The Great Controversy, 563–581.